

PAHAYAGAN SG PARTIDO KOMUNISTA SG PILIPINAS-ISLA SANG NEGROS
GINAUBAYAN SG MARXISMO-LENINISMO-MAOISMO

ANG PAGHIMAKAS

REGULAR NGA ISYU ABRIL-HUNYO2014

EDITORYAL

Lapnagon Nga "Development" Aggression", Nagapalala Sa Kawad-On Sg Dutang Pangabuhian

Ginabunalan sg polisiya sg Neo-liberalismo ang pumuluyong Pilipino. Ini ang pamaagi sg US-Aquino nga Rehimen 2 para salbaron ang nagahuyango nga sistemang mala-kolonyal kag mala-pyudal. Paagi sa programa sini nga Philippine Development Plan (PDP), ginapatuman ang mga kapid nga polisiya sg neo-liberalismo nga deregulasyon, pribatisasyon, liberalisasyon kag denasyunalisasyon.

Sa ngalan sg peke nga "development" o "kauswagan" ginapatuman ini sg Rehimen bilang pagsunod sa desinyo sg imperyalistang globalisasyon nga nagatuyo kun tani nga salbaron ang kaugalingon gikan sa ekonomik depresyon. Apang imbes salbaron ang iya krisis, nagtuga pa gid ini sg dugang nga protracted depresyon kg kinagamo sa sosyedad o world disorder. Resulta sini ang "development aggression".

Bilang lokal nga bersyon sg PDP ni P-noy, ang Negros First Agenda sg agalon mayduta nga gobernador Alfredo Maranon Jr., wala sg

liwan kundi ang pagbukas sg probinsya sg Negros Occidental sa labi pa nga pagkamasa sg mga dumuluong monopolyo kapitalista kag dalagkung komprador burgesya.

Isa sa ginaatubang karon nga katalagman sg mga pumuluyong Negrosanon nga nagasalig sa industriya sg kalamay ilabe na ang mga mamumugon, mamumugon sa kampo kag mangunguma amo ang pagpatuman sa 2015 sg mga probisyon sg ASEAN Free Trade Agreement (AFTA) nga kabahin sg pagpatuman sg agrikultural nga liberalisasyon idalum sg imperyalistang globalisasyon. Pag-abot sg 2015, mangin 5-0% na ang taripa sg imported nga kalamay nga nagakahulugan sg pagbaha sg imported nga kalamay, paagi sa teknikal ismagling o iligal nga ismagling.

Sugarcane Industry Roadmap ang ginhanda sg reaksyonaryong gobyerno paagi sa Sugar Regulatory Administration (SRA) para kuno pangibabawan ang krisis nga tugahon sg liberalisasyon sg kalamay bangud sg AFTA. Ginasuportahan man ini sg Sugarcane Industry Development Act o House Bill 4633 sg agalon mayduta, gambling kg drug lord nga si Albee Benitez sg 3rd District.

Dibersipikasyon sg tubo halin sa kalamay padulong sa produksyon sg kalamay, bio-ethanol kag bio-energy generation. Dugang nga dibersipikasyon amo ang pagkambyo sg tanom nga nagasabat sa kinahanglanon sg mga multinational corporations katulad sg pinya, saging, oil palm kag rubber tree, nga wala naman nagabungkag sa monopolyo sa produksyon. Wala sg matuod-tuod nga pagligwat sa tuman ka di-balansyado nga kontrol sa kadutaan kag manggad sa Isla, kag gobyerno nga kontrolado sg mga asyendero-kumprador.

Updan ini sg ginatawag nga ***Block Farming*** o ang pag-operar sg magagmay nga ulumhan nga ikonsolida sa minimum nga ***"block farms"*** nga 30-50 ektarya. Ang gagmay nga ulumhan nga 10 ektaryas paubos, ikonsolida sa kolektibong erya nga 30-50 ektaryas paagi sa lain-lain nga abanseng iskema sg contract growing, joint venture, partnership, profit-sharing kag iban pa, para pauswagon ang produktibidad sg duta kg kita sg mga Agrarian Reform Beneficiaries (ARBs).

PANAWAGAN

Sa pagpauswag sang aton **Ang PAGHIMAKAS,** *ginapangabay sa tanan nga bumalasa nga mag-amot sang mga balita, piktyur, istorya kag iban pa nga sinulat.*

Mahimo ipadala ang inyo kontribusyon nga artikulo sa email adres: **angpaghimakas2014@outlook.com**

Nagapangayo man kami sang inyo mga suhestyon kag komentaryo paano pa gid ini pauswagon.

KAUNDAN SINI NGA ISYU

Editoryal: Lapnagon nga "Development Aggression" Nagapalala sa Kawad-on sg Dutang Pangabuhian - 1
Duta Pangapinan, Produksyon Pauswagon, Demokratikong Rebolusyon sg Pumuluyo Isulong - 6
IPRA Mapaniplang kag Maduguon nga Eskema Batuk sa mga Tumandok –11
Istorya sa Pagpundar sg Komunal nga Uma – 17
Paghimakas Masa, Nagpaslaw sa O'Plan Bayanihan sg AFP sa Sentral Negros – 23
Mga Rebolusyonaryong Martir – 30
Mga Pahayag sg PKP kag NDFP – Negros – 32
Balita - 36

Agud mapadasig ang pag-impementar sini, aktibo ang Department of Agrarian Reform (DAR) sa pagkansela sg mga Certificate of Land Ownership Award (CLOA) sg mga Comprehensive Agrarian Refom Program (CARP) beneficiaries, Certificate of Land Transfer (CLT) kag Emancipation Patent (EP) o pagkansela sg Notice of Coverage (NoC) sa mga duta nga ginkober na sg CARP agud hatagan ligwa ang pagsulod sg mga plantasyon sg multinational corporations katulad sg Dole Phils.

Isa ka kongkreto nga hitabo ang Hda. Arlocs, Brgy. Ilimnan kun diin bisan na-CARP na ang duta kag ginpanagtag na sa mga mangunguma, ginbakal pa sg Provincial nga gobyerno sg Negros Occidental ang 147 ektaryas nga duta gikan sa pamilya Arguilles para sa Negros First Dairy Farm kag puluy-an sg imported nga mga baka kag karnero sg Negros First Agenda ni Maranon. Kag subong, nagfile pa sg petition for exemption sa CARP ang gobyerno para mahatagan legalidad ini nga proyekto.

Bisan pa sg ginapadayaw sg DAR nga nakapanagtag na ini sg 4,597,445 ektarya idalum sg natapos na nga 26 ka tuig nga CARP kag ang DENR nakapanagtag na sg 3,755,357 ektarya sg duta sa 5 ka milyon nga benepisyaryo. Tuman ka kwestyonable ang ginapadayaw sg DAR nga 84% sg masobra 5 milyones ektarya nga target sa distribusyon ang gin-award sa mga mangunguma-benepisyaryo. Ginkumparar ini sa halos 14% lang nga implementasyon sg reporma sa duta sa Japan. Suno man sa DAR may 700,000 pa ka ektarya sg duta ang inugpanagtag kag may 260,000 pa nga wala nasakop sg Notice of coverage.

Sa PhP150 bilyones nga badyet sa CARP, PhP82.85 bilyon na ang nabayad sa mga agalon mayduta. Ini ang pinakamahal nga programa sa reporma sa duta sa bilog kalibutan.

Sa konserbatibo nga pagbanta, nagalab-ot naman sa 60% sg nahatagan CLOA, CLT kg EP ang karon ginapangkansela na. Nagpabilin sa kamot sg dalagkung komprador-asyendero ang libu-libong ektarya sg duta katulad kay Danding Couangco, Jr. paagi sa stock distribution option kag corporative scheme.

Wala gihapon sg signipikante nga pag-uswag ang kahimtangan sg mangunguma. Nagapabilin nga 7 sa 10 ka mangunguma ang wala sg kaugalingon nga duta nga ginatalauma. Nagtaas naman ang isip sg mangunguma-arendador halin sa 555,232 sg 1988 padulong sa 1,216,430 sg 2012. Ang malapit sa 1.2 milyon ektarya napaidalum sa agribusiness nga kontrata kun diin ang mga mangunguma ang napaidalum sa kontrak agreement nga tuman ka bug-at para sa mga mangunguma.

Instrumento kag pamaagi sg mga multinational corporations ang CARP kg ang DAR. Kaupod ang ahensya sg DENR, ginahatagan karon ligwa sg reaksyonaryong gobyerno ang pagsulod sg mga kompaniya sg Dole Philippines para magtanom sg pinya kag saging sa Murcia, Del Monte Fresh Produce Phils. Inc. 500 ektarya para tamnan pinya sa La Castellana (Brgys. Sag-ang, Mansalanao kg Camandag), La Carlota City (Brgys. Araal kg San Miguel) kg Bago City (Brgy. Eijan), Rain Trust Corp. sa Himamaylan City para sa oil palm tree, Ilog kag Sipalay City, Olivia Yanson sa Hinobaan (8,064 ektarya) kag Basay (200 ekt.) para tamnan rubber tree kag Alter Trade Corporation nga nagapatanom sg saging nga balangon para eksport sa Japan sa mga Banwa kg Syudad sg Sipalay, Hinobaan, Toboso, La Carlota, Bayawan, Dumaguete kag Guihulngan.

Apesar sg mga protesta sg pumuluyo batuk sa mapangwasak kag makahalalit nga mina, kabalan ang reaksyonaryong gobyerno sa padayon nga pagpatuman sa Phil. Mining Act of 1995 kag labi pa gani nga ginpabakod ang pagsulod sg dalagku nga minahan paagi sa Executive Order 270.

May kapin sa 358,871.6 ektarya sg kadutaan sa Isla sg Negros ang nasakop kg sakupon pa sg mina. Kun ang Negros may kapin sa 1,332,837.00 hectares (Occidental – 792,607.00 has. kag Oriental – 540,230.00 has.), ang mina nagasakop sg kapin sa 26.92% sg kadutaan sa bilog Negros.

Nagaduging naman ang komersyal nga reporestasyon sa kabukiran sg Negros paagi sa programa sg Forest Land Use Plan (FLUP) nga ginapatuman sa mga Barangay sg Tan-awan, Orong, Oringao kag Carol-an, Kabankalan City kag sa Salvador Benedicto.

Sa Brgy. Buenavista, Himamaylan City, may komersyal nga reporestasyon nga ginapatigayon sg Mosser Foundation, Inc. sa proteksyon sg National Integrated Protected Area System (NIPAS).

Kadungan sini nga mga proyekto amo ang pag-aktibo sa pag-organisa sa mga Indigenous Peoples (IPs) o Tumandok, idalum sg Indigenous Peoples Rights Act o Republic Act 8371. Paagi sa organisasyon sg mga Tumandok, ginapasulod sg reaksyonaryong gobyerno ang programa sg reporestasyon. Nga nakatuga na sg dislokasyon sa pangabuhian kg nagdugang pa sa kakulang sg duta nga ulumhan sg mga mangunguma sa Negros.

Sa kasyudaran madata man ang demolisyon kag ejection sa imol nga taga-syudad idalum sg City Land Use Development Plan (CLUDP) nga rekisito sg Local Government Code of the Phils (R.A. 7160).Nahatagan sg ligwa ang mga kapitalista sa pagpundar kg pagpalapad sg ila negosyo kag interes sa pungsod, kabaylo sg pagkadula sg puluy-an kg pangabuhian sg imol nga taga-syudad.

Humalin sg tuig 2001, ang Bacolod Housing Authority (BHA) nagdeklarar nga may kapin sa 45 ka barangay, 153 ka puroks nga may 4,335 ka bubong nga may ginabanta nga 21,675 nga populasyon (kun ang kada bubong may katapuan nga 5) ang ara sa "extreme danger zones".

Kag sg tuig 2012, ang city legal office nag-anunsyo sa publiko nga may kapin sa 360 ka pamalay malapit sa mga suba kg kasapaan ang palahalinon.

Humalin sg 2007 – 2012, may kapin sa 500 ka puluy-an / bubong (2,500 populasyon) ang gindemolish kag ginpahalin sa Purok Macawiwili, Barangay Banago, Bacolod City; 22 ka puluy-an o 110 ka pumuluyo sa Purok Balinday, Brgy.2, Bacolod City ; 53 naman ka bubong sa Purok Masinulundon, Brgy. Punta Taytay ang gindemolish sadtong 2012 agud limpyuhan ang erya para sa Community Mortgage Program (CMP), nga nagdislokar sa kapin sa 265 ka pumuluyo; sa Purok Nami-nami, Brgy. Banago, Bacolod City, kapin sa 23 ka bubong ang gindemolish sadtong 2009-2010; kag masobra sa 70 ka bubong (350 ka pumuluyo) sa Purok Cagaycay, Brgy. 2, Bacolod City ang nadislokar gikan sa ila palamugnan kag ginsaylo sa bag-o nga relokasyon site nga malayo sa ila palangitan-an sadtong 2012-2013.

Institusyonalisadong pagpang-agaw duta ang nagaluntad sa kabukiran kag bisan sa kasyudaran. Ini ang ginatawag nga "***development aggression***".

"Kauswagan" bala nga masiling kun madamu sg mga mabugnaw nga malls, cybercenters, golf clubs, island tourism resorts, hotels and casinos, international airports and highways, skyways, modern communication, rural electrification, farm-to-market roads, residential subdivisions kag iban pa nga mga kasulhayan kg kapritso sg mga dumuluong kag lokal nga komprador burgesya – agalon mayduta? Samtang ang mga mangunguma, mamumugon sa uma, mamumugon kag mga petiburgesya padayon nagasuprer sa kakulang o kawala'y duta, manubo nga sweldo, kulang sa benepisyo kag wala'y kaseguruhan sa trabaho kag wala'y puluy-an.

Bisan ano pa nga pahumot nga programa o proyekto sg asyendero-dkb nga US-Aquino nga Rehimen2, isa lamang ang padulungan sini – ang pagkadula sg dutang pangabuhian kg dutang kabuhi sg mangunguma kg sg bilog nga pumuluyo.

Nagalala ang kahimtangan sg mga mangunguma sa idalum sg US-Aquino nga Rehimen 2. Wala'y pulos ang iya ginapadayaw nga "Tadlong nga Dalan" sa atubang sg todo-larga nga implementasyon sg Public Private Partnership Program.

Nagatambok naman ang duta para sa labi nga pagsulong sg demokratikong rebolusyon. Panguna, paagi sa armadong paghimakas kag pangaduha paagi sa legal demokratikong paghimakas sg pumuluyo. indi mapunggan sg bisan ano nga kampanya militar sg reaksyonaryong AFP ang pag-abanse sg inaway banwa sa Pilipinas.***AP***

Duta Pangapinan, Produksyon Pauswagon, Demoraktikong Rebolusyon sg Pumuluyo Isulong !

Ang opisina sg NDF-Negros nakabaton sg isa ka report halin sa PKM-SW Negros bahin sa agresibong landgrabbing operations ni Mrs. Olivia Yanson sa mga kadutaan sg mga mangunguma kag tumandok sa bukiran sg Basay, Neg. Or. kag Hinoba-an Neg. Occ. Magluwas sa iya, madamo pa nga mga dalagkung komprador-agalon mayduta kag mga multinational corporations ang nagapinagusto sa pagpang-agaw sg mga kadutaan. Ini nga mga poderosong landgrabbers ginabuylogan sg ila mga instrumento pang-estado sg pagpaniplang kag pasismo agud uliponon ang pumuluyo sa kaumhan indi lamang sa southwest kundi sa bilog nga isla sg Negros.

Kabutigan ni Olivia Yanson. Isa ka daku nga kabutigan kag pagpaniplang ang ginahimo nila Mrs. Olivia Yanson kag mga kakonsabong National Commission on Indigenous Peoples (NCIP), Department of Environment and Natural Resources (DENR), Department of Social Welfare and Development (DSWD), Department of Agrarian Reform (DAR), Department of Education (Dep-Ed),Local Government Unit (LGU), AFP-PNP, kag pila ka reaksyonaryong mga lider-simbahan sa pagpalapnag kag pagpapati sa mga mangunguma, tumandok kag settlers sa kabukiran sa Hinoba-an, Neg. Occ. kag Basay, Neg. Or., kag iban nga banwa nga ang pagsulod sg mga proyekto sg pagpanamom sg palm oil tree, rubber tree kag tubo nagasunod sa mga laye kag mga prosesong legal para katuyuan sa padebelopar sg mga kadutaan para sa kaayuhan kag kauswagan sg pumuluyo. Para kay Mrs. Yanson indi siya landgrabber.

Ang linya sg pagbinutig, pagtiplang kag pagpamahog amo man ang gin-aplikar ni Mrs. Yanson kag mga kakonsabong opisyal sg reaksyonaryong gobyerno kag ahensiya, militar kag pulis sg iya pag-agaw kag pagposisyon sa 200 ektaryang duta sa Malinao, Basay. Para sa dugang nga pagpalapad sg iya mga plantasyon sg produktong pang-eksport halin sa Maglinao, gusto niya isugpon ang kaiping nga kadutaan sg Brgy Damutan, Hinoba-an paagi sa pag-agaw kag pagkontrol sg 8,064 ektarya nga ginapuy-an kag ginapangabuhian sg mga tumandok-mangunguma. Ginahandum pa gid niya nga idugang sa pagsugpon ang kaiping nga kadutaan sa sakop sg Brgy Pinggot, Ilog kag tubtob sa bukiran sa porsyon sg Magballo, Kabankalan, City.

Hugot nga ginasuporta sg LGU kag mga ahensiya sg reaksyonaryong gobyerno kag AFP-PNP paagi sg ila agresibong paglunsar sg mga propaganda sg kabutigan, pagpaniplang kag pagpamahog agud ipresyur ang pumuluyo nga magpasugot nga sila agawan sg ila kadutaan, pagutoman kag uliponon.

Kunsabuhay ni Yanson, AFP, LGU kag RPA. Halin sa mga bibig ni Mrs. Yanson kag mga kakonsabong opisyal sg reaksyonaryong gobyerno kag pagpamahog sg mga bayaran nga Phil. Army

kag armadong goons nga RPA, ginpahayag kag ginhimo nila ang mga masunod:

- Suno ni Mayor Estrao, may-ara sg madamo nga investor-negosyante nga gusto magdebelopar sa ekonomiya sg Hinoba-an;
- Suno sa DENR, ang kadutaan halin sa Malinao, Basay pakadto sa bukiran sg Damutan kag sa porsyon sg Pinggot kag Magballo nabakal na sg kalolohan ni Mrs. Yanson kag may-ara siya sg bugkos sg mga titulo sg duta sa pagpamatuod, gani wala na sg mahimo ang mga tumandok kag mangunguma;
- Ang kadutaan lamgod na kag indi produktibo, gani indi na mapuslan kun tamnan sg mga produktong pagkaon;
- Ang pagluntad sg mga plantasyon sg oil palm tree, rubber tree kag tubo may-ara daku nga epekto sa pagpauswag sg kabuhi sg pumuluyo kag sg ekonomiya sa Hinoba-an bangud arkilahan ni Mrs. Yanson sg P200 kada ektaryang duta sa sulod sg 25 ka tuig; makaangkon sila sg suhol paagi sa ila pag-obra sa pagtanom, pag-atipan kag pag-ani; makabenepisyo sila halin sa ipatindog nga libre nga eskwelahan kag klinik sa ikaayong lawas kag pagbutang sg elektrisidad;
- Ang indi magpasugot sa proyekto pahalinon sa duta kag palayason sa lugar;
- Buhinan sg iya mabaton nga kantidad halin sa programang Conditional Cash Transfer (CCT) kon siya magpalta sa pagpatuman sg mga kasugtanan sg proyekto;
- Indi magbaton sa NPA kay malain ang ila tuyo kag kon matabu-an nga magka-enkwentro ang Phil. Army kag NPA, hasta ang pamilya ila dalasaon sa paghalit; kag
- Ang mga bayaran nga goons nga RPA nagpanagtag sg mga blangko nga pormas para pirmahan sg pumuluyo.

Ang mga pasalig ni Mrs. Yanson wala sg kinatuhay sa mga matam-is man nga pasalig sadto sg Insular Lumber Co. (ILCO) nga amo ang nag-ubos sa mga kahoy sa mga kalasangan sa Hinoba-an kag Sagay-Cadiz sg 1960s-1970s, nagkalbo sa mga kabukiran, kag nagguba sa mga tuburan sg mga tubig. Kag pagkatapos sg commercial logging operations, ang mga mangunguma kag tumandok nadulaan sg ila palangabuhian, nagalala ang kaimolon, kag pirme nagaatubang sg peligro sg mga pagka-inas o landslide sg mga bukid sa diin madamo na sa ila ang nagkalamatay.

Si Mrs. Yanson kabahin lamang sg panong sg mga dalagkung komprador burgesya, agalon mayduta kag burukratang kapitalista nga mga opisyal sg reaksyonaryong gobyerno nga may-ara

daku nga kriminal nga salabton sa pumuluyo bangud sa pagluntad sg paglala sg pagpang-agaw sg mga kadutaan sg mga mangunguma para tamnan sg mga pang-eksport nga produkto, para sa commercial logging operations, para minahon ang mga mineral sa idalum sg kabukiran kag idalum sg kadagatan kag mga margaha sa baybayon. Ila man gin-pribeytisa ang pagpang-agaw sg mga baybayon-dagat kag mga matahom nga talan-awon sa kabukiran para sa eco-turismo nga negosyo. Lubos nila ginabasura ang CARP(ER) kag bisan ang mga CLOA holders-mangunguma gin-agawan sg ila mga duta. Ang mga aplikante-mangunguma sg mga duta nga ginasakop sg CARP(ER) indi ginasapak sg DAR kay ini nga mga duta ara na sa pagkontrol sg mga AMD o investor-negosyante.

Bantug na kaayo ang balita bahin sa kapaslawan kag wala'y kasegurahan sg mga mamumugon sa uma sa Hda. Luisita nga mabawi ang sobra 6,000 ektaryang duta nga gin-agaw kag ginakontrol sg pamilya Cojuangco-Aquino.

Diri sa Negros, pila sa mga notoryos nga kaso amo ang paggamit ni Gov. Alfredo Maranon,Jr. sg poder agud agawon ang 147 ektaryang duta sg mga mangunguma sa Murcia, Neg. Occ para himuon nga pastuhan sg imported nga karnero kag baka kag para ipagamit nga plantasyon sg pinya sg Dole Phils. Nagapadayon man ang kabangis sg mga Sola sg ila landgrabbing operation sa kadutaan sg mga mangunguma sa Brgy. Camansi sa diin ginagamit sini ang mga armadong pwersa sg 47th IB, Phil Army, PNP kag armadong goons nga RPA.

Nangin biktima man ang mga mangunguma kag tumandok kag nagkalbo ang bukiran sg Himamaylan sg nagsulod ang commercial logging operations sg pamilya Gatuslao, reforestation project kag logging operations sg Mosser Foundation kag ang pagtinguha sg Rain Trust Corp. sa pagtanom sg oil palm tree kag rubber tree.

Nagligad pa nga tuig nag-umpisa ang Del Monte Products sg iya mga maniobra sa pag-agaw sg kadutaan sg mga mangunguma-CARP beneficiaries sa sakop sg La Castellana, La Carlota kag sa Brgy. Ma-ao, Bago City. Sila Mr. Nene de la Cruz kag Mayor Max Ortiz ginreklamo man sg mga mangunguma sg Salvador Benedicto bangud sg ila pagpang-agaw sg kadutaan. Ang Philex Mining, Silica Mining kag Marinduque Mining Corp may-ara sg malubha nga mga rekord sg pagpang-agaw sg mga kadutaan sg mangunguma kag pagwasak sa kinaiyahan (environment) sa bukiran sg Sipalay, City. Madamo man ang mga biktima nga mangunguma sa mga banwa sg Sta. Catalina, Siaton, Tayasan, Negros Oriental nga masupog gina-agawan sg pamilya Teves.

Nga-a mas nagalala ang pagpang-agaw sg mga kadutaan sg mga mangunguma kag tumandok sining panahon kon ikomparar sa 1960s-70s? Bangud sa pagluntad sg malawig na kag nagalala nga krisis sg pangkalibutan nga sistemang kapitalismo gin-triger sg polisiya sg neo-liberalismo nagresulta sa pagbagsak sg ekonomiya sg mga imperyalistang pungsod sa pagpanguna sg Estados Unidos kag ang impak sini sa dugang nga paglala kag pagdalum sg krisis, partikular sa malakolonyal kag malapyudal nga pungsod Pilipinas, nagtuga sg grabe nga mga pag-antus sg pumuluyo sg kakulangon, wala'y duta, wala'y obra, gutom kag kaimolon. Ang mga dumuluong kapitalista kag imperyalistang gobyernong Estados Unidos kag ang ila kakunsabong lokal nga mga dalagkung komprador burgesya, agalon mayduta kag burukratang opisyal sg reaksyonaryong rehimen Aquino 2, nagatuyo nga padakuon ang ila ganansya kag akumulasyon sg kita o kapital paagi sa pagpanubo sg sweldo sg mga mamumugon, liberalisasyon o paghalog sg mga investment, negosyo kag pinansya; pribeytisasyon sg mga pagkabutang o propyedad sg estado; deregulasyon sa mga nagabaral sg mga serbisyo sosyal kag sa kinaiyahan; kag denasyunalisasyon o libre nga paggamit sg patrimonya sg pungsod Pilipinas.

Ang bangkrap, korap kag reaksyonaryong presidente Benigno Aquino III, bilang kahanay man sg sahing dalagkung komprador burgesya kag agalon mayduta, nagpatigayon sa paghimo sg mga laye, polisiya, programa kag mga proyekto para mapasilidar kag mapahapos para sa mga dumuluong kapitalista kag mga lokal nga nagahimulos nga sahi ang paghugakom sg mga dalagkung kita kag ganansya paagi sa paggamit sg mga kadutaan agud himuon nga mga plantasyon sg mga produktong pang-eksport, mga kahoy pangkomersyal, pagmina sa mga mineral sa kabukiran kag idalum kadagatan, kag paghimo sg mga baybayon-dagat, matahum nga mga isla kag talan-awon sa kabukiran bilang pribadong negosyo para sa mga turista.

Ginbuksan sg maki-imperyalista kag kontra-pumuluyo nga presidente ang dalan para sa todo-larga nga malaparan kag pinagusto nga pagpang-agaw sg mga kadutaan kag palangabuhian sg mga mangunguma, pungsodnon minoriya, tribu kag mangingisda. Iya man ginapaluntad ang polisiya sg pagwasak sa unyonismo kag pagpaluntad sg sistemang kontraktwalisasyon kadungan sg grabe ka nubo nga sweldo sg mga mamumugon. Sa subong determinado si presidente Aquino III kag iya partido Liberal nga bag-uhon ang Konstitusyon sg Pilipinas para mabutang sa malig-on nga pundasyon ang pagkontrol sg mga dumuluong kapitalista ang

ekonomiya kag pinansya sg pungsod.

Ang Public-Private Partnership Program, Greening Program sa kabukiran, Mining Act, IPRA, SIFMA, IFMA, FLUP, K-12 Education Program, Rural Electrification Program, Farm to Market Road Construction magserbi lamang sa interes sg mga dumuluong nga monopolyong katapitalista kag sg mga lokal nga inbestor. Ang gintawag nga CARP(ER), 4Ps sg programa nga Conditional Cash Transfer kag programa nga Senior Citizen Cash Transfer kag iban pa, mga pahamot lamang agud ila matiplang ang pumuluyo.

Ang pagpamatuk sg pumuluyo para sa ila demokratiko kag lehitimong mga kinamatarung kag sg rebolusyonaryong pwersa paagi sa CPP-NPA-NDFP para sa demokratiko kag pungsodnon nga interes sg pumuluyo kag sg rebolusyonaryong pwersa sg Muslim Mindanao para sa kawsa sg kahilwayan sa kaugalingon (self-determination), naga-atubang sg grabe kabangis nga pag-atake paagi sg US-sponsored kag pasistang O'Plan Bayanihan para sa todo nga mga mobilisasyon kag operasyon sg mga bayolente nga makinarya sg reaksyonaryong estado nga ginabug-os sg AFP-PNP, mga burukrasya sibil kag mga ahensya sg gobyerno kag mga institusyon sg hustisya, mga grupo sg reaksyonaryong grupo sg civil society kag ila NGOs. Nagresulta ini sg paglala sg human rights violations sg rehimen Aquino 2, AFP kag PNP.

Wala sg iban nga banas ang mga mangunguma kag mga tumandok para madepensahan ang ila kinamatarung sa duta kag maangkon nila ang matuod nga reporma sa duta. Upod sa sahing mamumugon nga amo ang nagapamuno sg demokratikong rebolusyon sg pumuluyo paagi sa iya partido politikal nga CPP kag upod sg iban pa nga ginahimuslan nga sahi kag sektor, dapat lamang magpursige sg armadong paghimakas para wasakon ang mahimuslanon kag mapiguson nga paghari sg imperyalismong Estados Unidos, tumandok nga pyudalismo kag burukrata kapitalismo, magpatuman sg mga rekisito agud maabot ang halintang sg estratehikong pagkapatas sg pangmalawigon nga giyera sg pumuluyo tubtob sa lubos nga kadalag-an sg Rebolusyon Pilipino kag gilayon nga pagsulong sg masunod nga sosyalistang konstruksyon kag rebolusyon.

Kinahanglan ang mga mangunguma kag tumandok sa kaumhan madasig nga magpalapad sg ila organisasyon kag masang katapuan kag aktibong magpangita sg mga pamaagi sa pag-armas sg kaugalingon agud gamiton sa pagpamatuk sa mga manug-agaw sg mga kadutaan, pagpabaskog sg NPA kag armadong paghimakas kag kadungan sini ilunsar man ang mga indi armado kag ligal nga paghimakas batuk sa mga kaaway sa sahi nga manughimulos kag manugpigos. ***AP***

IPRA Mapaniplang Kag Maduguon Nga Eskema Batuk Sa Mga Tumandok

Idalum sg Philippine Development Plan, Public-Private Partnership Program sg US-Aquino nga rehimen, nga may lokal nga dagway nga Negros First Agenda, tuman ka lapnagon ang pagpasulod sa mga multinational corporations para sa paghimulos sa matambok nga kadutaan sa Isla sg Negros.

Magluwas sa paghimulos sa dunang manggad sg pungsod gamit ang mga laye nga Phil. Mining Act of 1995 o Republic Act (R.A). 7942, National Integrated Protected Area System o NIPAS o Republic Act (R.A.) 7586, labi karon nga ginaaktibo sg reaksyonaryong gobyerno ang laye sg Indigenous People's Rights Act (IPRA) o R.A. 7381, ang laye nga kuno nagaproteher kag nagatib-ong sa kinamatarung sg Indigenous Cultural Communities / Indigenous Peoples o Tumandok.

Ini man karon ang isa sa ginagamit nga eskema sg komprador – agalon mayduta nga Gobernador Alfredo Maranon, Jr. agud ipatuman ang proyekto sg Rain Trust Corporation sa pagpatanom sg oil palm kag rubber trees sa Brgys. Carabalan kag Buenavista, Himamaylan City, Kabankalan, Candoni kag Sipalay City, plantasyon sg rubber tree ni Olivia Yanson sa Hinobaan, komersyal logging sg Mosser Foundation, Dole sa Isabela, komersyal nga reporestasyon sa San Carlos City, eco-tourism sa Salvador Benedicto, Murcia kg San Carlos City, kag iban pa nga lugar.

Ginahingalitan kag ginahimuslan sg mga uhaw-sa-ganansya nga mga dalagkung komprador burgesya-agalon mayduta kag mga dumuluong nga inbestor ang pagkapugtak-pugtak, pagkadis-organisado kg pagka-inosente sg mga Tumandok / IPs sa kabukiran. Paagi sa mga pagpanginto kag pagpamintas sa ila sg reaksyonaryong rehimen, pareho lang nga ginapakutkot sg rehimen sg kaugalingon nila nga lulubngan ang mga tumandok nga ini.

Ang Indigenous Peoples' Rights Act (IPRA) kag Indigenous Peoples o Tumandok. Ang Indigenous People's Rights Act (IPRA) o Republic Act (R.A.) 8371 nabalay sadtong July 8, 1997 panahon sg US-

Ramos nga rehimen. Ang Chapter 1 Sec. 2 sg IPRA nagasiling *"kilalahon kg itib-ong ang kinamatarung sg Indigenous Cultural Communities / Indigenous Peoples (ICC / IPs); pangapinan ang kinamatarung sg ICCs/IPs sa ila katigulangan nga ginsakupan (ancestral domain) agud ipaseguro ang ila ekonomiya, sosyal kg kultural nga kaayuhan kg kilalahon man ang aplikabilidad sg ila kinaandan nga laye, pagdumala sa kinamatarung sa propedad ukon ang relasyon sa pagdeterminar sg pagpanag-iya kg ang sakop sg ila ancestral domain; kilalahon, respetuhon kg protektahan ang mga kinamatarung sg ICCs / IPs sa pagpreserba kg pagpalambo sg ila kultura, tradisyon kg institusyon (ginakonsiderar sa pagbalay sg pungsodnon nga laye kg polisiya); garantiyahan nga ang tanan nga myembro sg ICCs / IPs wala'y sapayan sg ila kasarian, alalangay nga makapangalipay sg lubos dira sa ila tawhanon nga kinamatarung kg kahilwayan nga wala sg pagkatuhay kg diskriminasyon…"*

Ang pagka - Tumandok o IPs sg tawo o pumuluyo hambalanon sg ekonomiya kg politikal nga kahimtangan, hambalanon paano ang banggianay sg mga sahi, sg relasyon sa produksyon kg pwersa sa produksyon. Kag ang kultura repleksyon lamang sini nga ekonomiya kg politikal nga kahimtangan.

Ang Chapter 2 Sec. 3-h sg amo nga laye nagakilala sg mga Tumandok o Indigenous Cultural Communities / Indigenous Peoples nga amo ang "*grupo sg mga tawo ukon palareho nga sosyedad nga ginkilala paagi sa kaugalingon nga pagkilala kag pagkilala sg iban, ang sin-o man nga tayuyon nagpangabuhi bilang organisado nga komunidad sa natalana nga komunal kg depinidong teritoryo, kg sin-o man nga sa idalum sg ginaangkon nga pagpanag-iya halin pa sg una, nagaokupar, nagaangkon kg nagagamit sg amo nga teritoryo, nga may komon nga lenggwahe, kustombre, tradisyon kg iban pa nga pinasahi nga pangkultura nga kinaiya, ukon sin-o man, paagi sa pagpamatuk sa politikal, sosyal kg kultural nga pagpang-atake sg kolonisasyon, indi tumandok nga relihiyon kg kultura makasaysayan nga natuhay sa mayoriya sg Filipinos*.

Dugang pa, ang ICCs /IPs "*nagalakip sa mga tawo nga ginakilala natibo / tumandok bangud sg ila kaliwatan halin sa populasyon nga nagpuyo sa pungsod sa panahon sg pagpanakop o kolonisasyon, o sa panahon sg pagpang-atake sg indi tumandok nga relihiyon kg kultura, o sa pag-establisar sg karon nga dulunan sg estado, nagpabilin sg pila o sg tanan nila nga kaugalingon nga sosyal, ekonomik, kultural kg politikal nga institusyon, apang mahimo nadislokar halin sa ila tradisyunal nga ginsakupan o ang sin-o man nga nagsaylo gwa sg ila ancestral domain".*

Ang depinisyon nga ginhatag sg ini nga laye, tuman ka nabaw nga naglimita lang sa hambalanon sg kultura (Cultural Communities). Ang pagka -Tumandok o IPs sg tawo o pumuluyo hambalanon sg ekonomiya kg politikal nga kahimtangan, hambalanon paano ang banggianay sg mga sahi, sg relasyon sa

produksyon kg pwersa sa produksyon. Kag ang kultura repleksyon lamang sini nga ekonomiya kg politikal nga kahimtangan.

Sa istrikto nga depinisyon sg Tumandok o IPs, tuman na ka gamay ang makabig nga lehitimo nga mga Tumandok diri nga nagaluntad nga komunidad o grupo sg amo nga mga tawo katulad sg ara sa Marikudo sa Isabela, Negros Occ. Kadam-an sa ila ang naglinapta na bunga sg dislokasyon sa ila pangabuhian kag nagmansig-mansig na sg ila pangabuhian sa mga kabukiran sg Negros.

Ang Promisa sg Gobyerno nga Makaangkon sg Kaugalingon nga Duta ang mga IPs. Agud madani sg gobyerno ang mga IPs, ginapromisahan sila paagi sa National Commission on Indigenous Peoples (NCIP) nga hatagan sg duta sg ila mga katigulangan o ancestral domain paagi sa Certificate of Ancestral Domain Title (CADT) kun matuman nila ang mga rekisitos kag kinahanglanon sini. Ang ancestral domains dumalahan sg Ancestral Domains Office (Sec.46-a) idalum sg NCIP kag may Special Fund nga ginatawag Ancestral Domains Fund (Sec. 71) nga kapin sa P130,000,000.00 para sa kompensasyon sa pagakuhaon / kumpiskahon nga kadutaan, delineation kg development sg ancestral domain. Ang NCIP mahimo man magsolicit sg dugang pa nga pondo para sa amo nga programa sg gobyerno. Diri man mag-agi ang ano man nga pondo halin sa lokal o dumuluong nga pondo para sa ICCs / IPs.

Ang *Certificate of Ancestral Domain Title (CADT)* suno sa laye (Chapter II Sec 3) *amo ang titulo nga pormal nagakilala sa kinamatarung sa pag-angkon kg sa pagpanag-iya sg ICCs/IPs sa ila katigulangan nga ginsakupan nga ginkilala kg ginlaragway suno sa laye. Nagasakop ini sg duta, inland waters, baybayon kg dunang manggad nga ginaangkon, ginapanag-iyahan, kaugalingon nga okupado ukon ginaangkon sg ICCs /IPs ukon paagi sa ila mga katigulangan, komunal o indibidwal nga humalin pa sg una, tayuyon hasta subong magluwas lang kun nasabad sg gyera, force majeure o pwersahan nga nadislokar, nalimbong, ginkawat o bilang konsekwensya sg proyekto sg gobyerno o ano man nga boluntaryo nga transaksyon sg gobyerno kg pribadong korporasyon. Nagalakip ini sg duta sg katigulangan, lasang, pastuhan, residensyal, agrikultural kg iban nga duta nga indibidwal ginapanag-iyahan , alienable and disposable man o indi, lugar pangayam, lulubngan, erya sa pagsimba, katubigan, mineral kg iban pa nga dunang manggad.*

Ang **CADT ginahatag / gina-isyu sa ngalan sg komunidad nga natungdan nga nagalakip sa ngalan sg tanan nga nacensus (Sec. 52),** halos katulad sa Certificate of Land Ownership Award (CLOA) sg CARP / CARPER. Indi ini indibidwal nga titulo sg duta. **Bangud ang matuod, wala na sg duta nga ipanagtag pa ang gobyerno bangud halos wala o ubos na ang duta sa prontera pati ang sa kalasangan bangud ginbaligya kg inugbaligya na ini sg gobyerno idalum sg Public Private Partnership Program.**

Ang CADT nagakilala sg tinumandok nga konsepto sa pagpanag-iya nga ang kahulugan amo nga ang ancestral domains pribado apang komunal nga ginapanag-iyahan nga iya sg tanan nga henerasyon gani indi pwede nga ibaligya, idisposar o gub-on (Sec.5).

Ang pag-angkon sg ginatawag CADT, indi mahapos. Madamo ini sg mga rekisito nga magaagi sa ginatawag nga proseso sg **Delineation and Recognition** (Sec.51). Ang delineation (paglaragway) magaagi sa petisyon nga pangunahan sg NCIP kg sa pahanugot sg ICCs/IPs nga natungdan ukon paagi sa petisyon sg mayoriya sg katapuan sg ICCs/IPs nga iagi sa NCIP. Sunod sini amo ang pagcensus na sa mga katapu sg komunidad nga himuon sg Ancestral Domain Office. *Magluwas sini, kinahanglan magsumiter sg mga pamatuod sg ancestral domains claim nga nagalakip sa testimoniya sg elders ukon komunidad nga nagsumpa under oath kg iban nga dokumento nga direkta o indi direkta nagapamatuod sg pag-angkon o pag-okupar sg erya humalin sg una nga mahimo isa sa masunod nga authentic (orihinal) nga dokumento: nakasulat nga panaysayon sg ICCs/IPs sa kustombre kg tradisyon; nakasulat nga panaysayon sg ICCs/IPs sa politikal nga istruktura kg institusyon; piktyur nga nagapakita sg malawig na nga termino sg pag-okupar katulad sg daan nga mga improvements, lulubngan, balaan nga mga lugar kg daan nga duog; maragtason nga panaysayon nga nagalakip sg hinambalan kg kasugtanan bahin sa mga utlanan nga ginsudlan sg ICCs/IPs upod sa iban pa nga ICCs/IPs; survey plans kg sketch maps; anthropological data; genealogical (kaliwatan) survey; piktyur kg nagalaragway nga kasaysayan sg tradisyunal nga komunal nga lasang kg lugar sa pagpangayam; piktyur kg nagalaragway nga kasaysayan sg tradisyunal nga mohon katulad sg bukid, sapa, suba, putokputukan o kilid, bungyod, terraces kg iban pa nga katulad sini; kg mga sinulatan sg ngalan kg lugar nga ginkuha halin sa natibo nga diyalekto sg komunidad.* Sundan ini sg preparasyon sg mapa, report sg imbestigasyon, notisya sg publikasyon, endorsement sa NCIP kg ang pagturn-over sg erya sulod sa ancestral domains nga ginadumala sg iban nga ahensya sg gobyerno.

Ang bahin sa duta sg katigulangan nga indibidwal ginapanag-iyahan sg katapu sg cultural communities nga tayuyon nga nag-okupar sg duta sulod sa indi magnubo sa 30 ka tuig, halin sa pag-aprubar sini nga laye kg wala ginaupangan sg ICCs/IPs mahimo magkuha sg titulo sa ancestral land sa idalum sg probisyon sg Commonwealth Act 141 ukon sa Land Registration Act 49.

Paghimulos sg gobyerno sa mga IPs / Tumandok gamit ang IPRA. Sulod sg Ancestral Domains, madamu sg kinamatarung ang ICCs/IPs nga sa hapaw nga paghangop daw maayo. Apang amo gali ang nagahatag sg ligwa sa

paghimulos kag pagpatuyang sg mga dalagkung komprador burgesya-agalon mayduta kg monopolyong kapitalista agud kuhaan sg manggad paagi sa mina, reporestasyon, agrikultural nga plantasyon kg iban pa nga proyekto o programa nga nagapamanggad sa nagaharing sahi.

Ang Sec. 57 sg amo nga laye nagatandog bahin sa dunang manggad sulod sa katigulangan nga ginsakupan. Suno sini, *"Ang ICCs/IPs may prayoridad nga mga kinamatarung sa pag-ani, pagpuga, pagpauswag o paghimulos sa anuman nga dunang manggad sulod sa ginasakupan sg mga katigulangan*. ***Ang indi katapu sg ICCs/IPs nga natungdan mahimo tugutan sa pagdebelopar kg paggamit sg dunang manggad sa peryod nga indi magsobra sa beynte-singko ka tuig (25) nga mahimo marenew sa indi magsobra sa 25 ka tuig: Basta, may pormal kg nakasulat nga kasugtanan nga ginsudlan sg ICCs/IPs nga natungdan o sg natungdan nga komunidad, sigon sa iya kaugalingon nga pagdesisyon, nagpasugot sa amo nga operasyon***: *Basta, sa katapusan, nga ang NCIP mag-ehersisyo sg visitorial powers kg magtigayon sg nagakaigo nga aksyon sa pagbantay sa mga kinamatarung sg ICCs/IPs idalum sini nga kontrata."*

Ang probisyon nga 25 ka tuig kg renewable sa dugang nga 25 ka tuig, amo man ang probisyon sa pagpasulod sg mina sa Pilipinas idalum sg Mining Act of 1995.

Ang Mapaniplang nga Free and Prior Informed Consent. Suno sa Chapter II, Sec 3 – g, *ang Free and Prior Informed Consent (FPIC) o Hilway kg Nauna / Antes Nakahibalo / Maalamon nga Pagpasugot nagakahulugan sg consensus sg tanan nga katapu sg ICCs / IPs nga ideterminar suno sa kinaandan nga laye (customary laws) kg praktis, hilway gikan sa anuman nga panggwa nga manipulasyon, pwersahan nga pagpasilabot, kg nakuha matapos ang lubos nga pagpahayag sa tuyo kg sakop sg aktibidad,* sa

lenggwahe kg proseso nga nahangpan sg komunidad. Ang kinaandan nga laye (Sec 3-f) amo ang nakasulat o wala nakasulat nga pagsulundan, pagdumala, kostumbre kg praktis nga sa tradisyon kg tayuyon nga ginakilala, ginabaton kg ginaobserbar sg natungdan nga ICCs/IPs.

Suno sa Sec 35, ***ginatugutan ang akses sa biological kg genetic nga mga rekurso kg sa tinumandok nga kinaalam may kaangtanan sa konserbasyon, paggamit kg pagpalambo sg ini nga mga rekurso sa sulod sg katigulangan nga ginsakupan kag duta sg ICCs/IPs kun may hilway kag nauna na nga mainalamon nga pagpasugot ang amo nga komunidad, nga naangkon suno sa kinaandan nga laye sg natungdan nga komunidad.***

Ini ang ginagamit nga pamaagi sg mga inbestor sa pagkonsabo naman sg mga burukrata kapitalista kg mga ara sa ahensya sg gobyerno katulad sg NCIP. Paagi sa sarswela nga konsultasyon o pulong sa mga Tumandok, ila ilahad ang mga maayo nga bahin sg ila programa kg gilayon pakumpirmihan sa komunidad kg kun kis-a sa mga ginatawag nila nga Elders nga amo ang mga lider sg grupo, katulad sg ginhimo sg NCIP sa mga Tumandok nga pumuluyo sa Hinobaan. Diri ginhiusa lang sg Community Relations (Com Rel) sg Philex Mining Corp. ang 7 ka Elders para magpasugot nga mag-explore ang minahan sa ila ginaangkon nga 7,000 ektarya nga sakop sg CADT. Bangud sg matam-is nga promisa nga paubrahon ang pumuluyo sa karsada kg swelduhan sg P265.00, gilayon nagpasugot ang mga Elders nga wala gani nagkonsulta sa mga katapuan sg Tumandok. Ginpagwa sg Philex Mining nga may Free and Prior Informed Consent ang komunidad sa ila pagmina sa amo nga lugar sg Hinobaan.

Sa pag-organisa sa Tribu Tumandok Itoman, wala ginpahibalo sg mga organizers sg SAC, NCIP ang nasambit nga mga probisyon sg laye nga nagahatag pahanugot sa mga kapitalista sa pagsulod sa amo nga lugar. Nagapanindugan sila nga kontra-mina, apang nagahatag naman sg ligwa sa ini nga mga probisyon kag wala naman sila sg ginhimo nga tikang para pamatukan o balabagan ang pagmina.

IPRA, taktika sa "pagtunga kag harian" ang pumuluyo. Sa kabilugan, isa ka kontra-pumuluyo, kontra-Lumad ang amo nga laye, nga nagapakanubo kag nagapatalang sa paghimakas sg pungsodnon nga minoriya nga maangkon ang kaugalingon nga determinasyon, mahilway sa dumuluong nga pagpasilabot kg itib-ong ang ila kaugalingon nga kultura nga may pag-ulikid sa naturalisa kg kinaiyahan.

Subong man, isa ini ka maduguon nga eskema sg reaksyonaryong rehimen paano "*paawayon kag harian*" ang pumuluyo.

Ginagamit sg rehimen ang mga IPs batuk sa rebolusyonaryong kahublagan paagi sa pag-organisa sa ila bilang armadong grupo, panatiko, gwardya o tigpaniktik sa masa kg sa rebolusyonaryong kahublagan sa kabilugan.

Bangud sini nga laye, ginapaaway sg gobyerno ang pareho mga pigos kag ginahimuslan nga mga tumandok kag indi tumandok, nga pareho nagahandum makaangkon sg bastante nga dutang pangabuhian paagi sa matuod nga repormang agraryo kg pungsodnon nga industriyalisasyon.

Solo nga paagi lamang sa pagpadaug sa demokratikiong rebolusyon sg banwa nga ang mga tumandok / IPs makaangkon sg ila matuod nga handum para sa ila pagkinaugalingon bilang isa ka espesyal nga grupo sg sosyedad Pilipinas…..***AP***

Istorya Sa Pagpundar Sg Komunal Nga Uma

Isa ini ka interbyu sg ***Ang Paghimakas*** korespondent sa mga katapu sg SPL sa isa ka baryo sa Sentral Negros, bahin sa ila aktwal nga eksperyensya sa pagpundar kag pagpauswag sg ila produksyon.

AP: ***Pwede ninyo mahatag ang malip-ot nga rebolusyonaryong kasaysayan sg ini nga lugar?***

Ka Richard: Ang amon lugar sg dekada 80-90, isa sa mga lugar nga ginmarkahan Pula sg Army. May Lubos Asosasyon Masa (LAM) kag Seksyon Komite sg Partido diri sadto. Madamu nga masa ang nagsampa sa Bag-ong Hangaway sg Banwa (BHB) kag Yunit Milisya (YM). Napundar diri sg una ang komunal nga uma kag kooperatiba sg pamatan-on kag mga mangunguma. Daku na ang pondo nga amon natipon sadto.

Sang paglihis na sa linya sg Partido kag wala-sa-panahon nga regularisasyon, may ginpangsilutan patay diri nga wala sg bastante nga basehan kag wala naaprubahan sg mataas nga organo. Arbitraryo lang sila nga ginsilutan nga wala sg husto nga basehan kag proseso. Patarasak na ang paghulag sg mga Hukbo. Wala sg konsiderasyon sa sitwasyon kag balanse sg pwersa sa kabilugan. Ang masa nagbakwet kag naguba ang amon kooperatiba kag ang kita sa kooperatiba personal nga gingamit sg pila nga ara sa pamunuan. Damu ang naakig sa hublag.

Sang pagpanadlong sadtong 1994, isa kami sa una nga nalab-ot sg mga kaupod kag mapainubuson nga ginpaathagan sg Kahublagan Panadlong. Sa ngalan sg rebolusyonaryomg kahublagan, nangayo sila

sg pasensya sa masa sa mga kahalitan nga natuga sadto sg hublag sa mga indibidwal nga masa kag sa bilog nga pumuluyo.

Wala sg rason nga indi namon pagbatunon liwat ang mga kaupod kag rebolusyon sa kabilugan bangud kun wala ang organisasyon, wala gid kami sg kaisog para manindugan sa amon kinamatarung bilang mangunguma, wala kami sg kaugalingon nga ginatalauma kag tubtob subong posible ulipon kami gihapon sg mga despotikong agalon mayduta. Ikaduha, nakita namon ang sinseridad sg Kahublagan Panadlong. Nanumbalik ang amon kumpyansa nga ang Partido Komunista sg Pilipinas lang gihapon amo ang epektibo nga makapamuno sa pumuluyo nga bag-uhon ang karon nga pigos kag ginahimuslan namon nga sitwasyon, kag NPA lang gihapon ang husto nga armado para sa pumuluyo. Kun wala ang NPA, wala sg bisan ano ang pumuluyo ilabe na gid ang sahing mangunguma katulad namon.

AP: ***Sa pagkaintiendi ko, halin sg liwat napundar ang mga rebolusyonaryong organisasyon masa, YM kag Sanga sg Partido sa Lokalidad (SPL), nakalunsar kamo sg mga paghimakas masa nga nakabenepisyo sa mga***

mangunguma diri sa baryo. Pwede malahad o masaysay ang inyo eksperyensya bahin sa paghimakas masa kg pagpauswag sg inyo produksyon?

Ka Maita: Sadto, ang duta nga amon ginaposisyunan ginaangkon sg isa ka agalon mayduta. Nagahatag lang kami sg bahin sg amon produkto sa agalon mayduta. Sang una, tersya parte hasta sg ulihi nangin “quarta” tubtob “quinta” parte. Nahimo namon ini paagi sa matawhay nga pagdayalogo sa agalon. Sang pagbaskog sg hublag, wala na sila nagakuha sg bahin. Ginposisyunan namon ini kag ginpangtamnan sg tubo, humay, mais, saging, utanon kag kun ano pa nga makaon.

Sang naglapad ang kampo sg tubo nga ginapanag-iyahan sg mga nahanunga kag manggaranon nga mga mangunguma kag gagmay nga agalon mayduta, nagduso kami sa pagpataas sg suhol sa kampo paagi sa pagpakigdayalogo sa mga tag-iya sg kampo.

Ka Mylene: Sang tuig 2012, ginkadtuan kami sg mga RPA kag ginhambalan nga kuhaon ang duta nga amon ginatalauma. Suno sa ila, ginabaligya sg anay agalon mayduta ang duta nga amon ginatalauma

didto sa Provincial nga Gobyerno idalum ni Gov. Alfredo Maranon, Jr. kag Office of the Presidential Adviser on the Peace Process (OPAPP) para ihatag sa RPA para sa ila livelihood project.

Namatuk kami. Nagtipon kami sa amon Simbahan kag gin-atubang ang nagkadto nga mga RPA upod sg representante sg probinsyal nga gobyerno. Didto ginpahayag namon ang maisog namon nga panindugan nga indi pag-ihatag ang duta nga sa malawig nga panahon amon gintalauma. Ginkulbaan kami ilabe na kay armado sila. Ang iban gani sa pumuluyo nahadlok na kag daw gusto na lang ihatag sa gobyerno ang duta para kuno wala na lang sg gamo. Pero siling namon, kun ihatag namon ang duta, paano na kami mabuhi? Diin kami makadto? Paano na ang amon kabataan?

Amo na nga naghiusa kami nga magbato kag tubtob subong, nagpabilin kami sa amon duta nga ginatalauma.

AP**: **Paano kamo nakaposisyon sa duta nga inyo subong ginhimo nga komunal nga uma kag may kampo nga ginkooperatiba?

Ka Billy: Tulod sg kakulang sg duta nga amon pangabuhian, nagplano kami paano pa mapauswag ang amon pangabuhian. Nakita namon nga may mga publiko pa nga duta sa amon lugar nga bakante. Ang iban gani ginaangkon sg mga “pangayaw’ nga wala man nagauma diri kag ginapaarenduhan pa sa iban nga agalon mayduta. Samtang kami nga sa malawig nga panahon diri na nagapuyo, wala nakapulos. Ginplanuhan namon nga kultibaron ini.

Ginpabantayan sg isa ka manug-agaw duta ang duta nga plano namon kultibahon. Pwerte ang kahadlok namon sg primero bangud bangis gid ang mga gwardya nga may upod pa nga mga RPA.

Sa adbays sg mga kaupod ginhikutar namon ang papeles sa amo nga duta. Gintsekyar namon sa DENR kg DAR ang istatus sg amo nga duta. Didto nahibal-an namon nga Pre-Patent pa gali ang 15 ektaryas nga ginaangkon sg isa ka manug-agaw sg duta. Nakita namon nga may pagkalehitimo kag legal ang amon plano nga pagposisyon sa duta. Ginsampa namon sa mga kaupod sa Hukbo ang bahin sa presensya sg mga gwardya nga nagapamahog sa amon nga indi magkultibar sa duta nga ila ginabantayan kun indi namon gusto mapatay o mahalitan.

Ka Billy: Ang indi gid namon malipatan nga eksperyensya namon amo ang pag-obra namon sa kampo sg kooperatiba nga 52 kami kabilog. Gintabog kami sg 4 ka bilog nga gwardya sg agalon mayduta. Ila kami ginatayaan sg dala nila nga shotgun. Ang 10 ka babaye nga may bitbit nga espading nagpalapit sa

mga gwardya. Dugay-dugay ang iban nga nagasige hilamon, sadol kag arado, nag-untat kag ginpalibutan ang 4 ka gwardya. Nagsinggitanay kami nga mga babaye kg mga gwardya kay ginapahalin kami nila sa amon obra. Bangud sige kami sabat sa ila kag padayon sila ginapalibutan sg amon mga upod nga mangunguma, nagmando ang tim lider sg mga gwardya nga mag-atras kay mabato gali kuno ang mga tawo. Nagkinuyampad dalagan palayo sa mga tawo ang mga gwardya bitbit ang ila ginpanaya nga shotgun. Nagpinalakpak ang mga tawo kag nagpadayon obra.

Sang ulihi, gin-aksyunan sg mga Kaupod ang reklamo namon sa mga gwardya. Ila ini kun tani nga dis-armahan lang kag warningan (bangud wala pa sg desisyon nga silutan ini sg kamatayon), bangud nagbato, gintiro ini sg mga kaupod para dispanta lang pero karon naparalisa gid ang isa.

Sugod sadto, naglinong ang amon lugar kag nakatrabaho na kami sa amo nga duta. Karon padayon pa namon ginahikutar ang papeles sg duta. Lipay na kami kay nakaprodukto na kami sg mais sa amon komunal bisan gamay lang kag sa amon kooperatiba, nakabakal na kami sg karabaw para sa amon Asosasyon. May gamay naman kami nga pondo nga ginagamit namon pamasahe sa pagfollow-up sg mga papeles, transportasyon sa mobilisasyon, gasto sa asembleya sg Asosasyon kag gamay nga bulig pinansyal sa mga mahospital nga miyembro sg Asosasyon kag nakasentralisa kami sg pinansya sa demokratikong gobyerno sg pumuluyo.

***AP:* Ano ang mga patakaran kg polisiya sa inyo komunal kg kooperatiba?**

Ka Boss: Bale ang amon komunal ginadagyawan sg 40-60 ka tawo isa ka adlaw kada semana. Kay ang iban nga inadlaw ginaobra namon sa amon kooperatiba nga uma, sa amon indibidwal kag sa pagpamugon man sa iban nga kampo para may kuhaan kami sg amon kita.

Wala kami sg gin-amot diri nga pinansya kundi kusog pangabudlay lang gid namon sa pagpanggas sg mais, hilamon, pag-abono hasta sa pagharvest. Sang primero, gintamnan namon ini sg balinghoy. Wala kami nakapondo bangud gamay lang gid kayo ang naprodukto. Sang ulihi, gintamnan namon sg tubo kag ginlatakan sg mais. Nagbahinay kami sg mais base sa kadamuon sg inoras nga amon naubrahan sa komunal. Halin sa kita sa tubo, nakapondo kami P5,000.00 nga amo naman ang panugod namon nga gingasto sa ginpundar nga kooperatiba nga kampo.

Bisan gamay lang ang kita namon sa amon komunal, pero naigo naman namon ang mayor nga katuyuan nga kuhaon namon ang

duta sa nagpaarendo nga manug-agaw sg duta. Nalipay gid ang mga masa kay nakita nila ang kadalag-an sg amon paghiliusa kag pagpanindugan.

Ka Fita: Ang bahin naman sa amon kooperatiba, nagsugod man kami sa gamay lang anay nga duta. Wala kami nangutang sg kapital kag sa baylo, nagbuligay kami sg amon kusog pangabudlay para makatanom kag makapatapas sg tubo. Bale "workpoints" ang amon basehan. Sa isa ka adlaw nga obra, may 1 kami ka puntos, nga katumbas sg isa ka adlaw nga sweldo namon. Bayaran ini sa panahon nga matapas na ang tubo.

Sa sini lang nga tuig, nakaganansya gid man kami sa Asosasyon nga amo ang ginbakal namon sg isa ka karabaw nga amon ginagamit sa komunal nga uma kag sa kooperatiba. Ang iban ginpondo namon sa Asosasyon kag gin-alokar sa iban pa namon nga galastuhan.

Ginaadmiter namon nga damu pa man kami sg kulang o may mga pila ka sayop sa amon praktika sa kooperatiba, pero bukas kami sa mga mas maayo nga ideya. Sa tuod lang, bag-o pa lang kami nakadihon sg mga depinido nga polisiya sa komunal kg kooperatiba nga base sa Rebolusyonaryong Ubay sa Reporma sa Duta. Nagahalong gid kami nga indi mapaslaw kag mahulog sa indibidwal ang amon kita sa Kooperatiba nga kampo, katulad sadtong natabo panahon sg paglihis.

AP: Magpadayon bala kamo sa pagtanom sg tubo sa pihak sg ginaatubang karon nga krisis sa industriya sg kalamay? Ano ang mahimo nga epekto sa inyo sg pagpatuman na sg mga probisyon sg ASEAN Free Trade Agreement (AFTA), partikular nga mangin 5-0% tariff na ang kalamay?

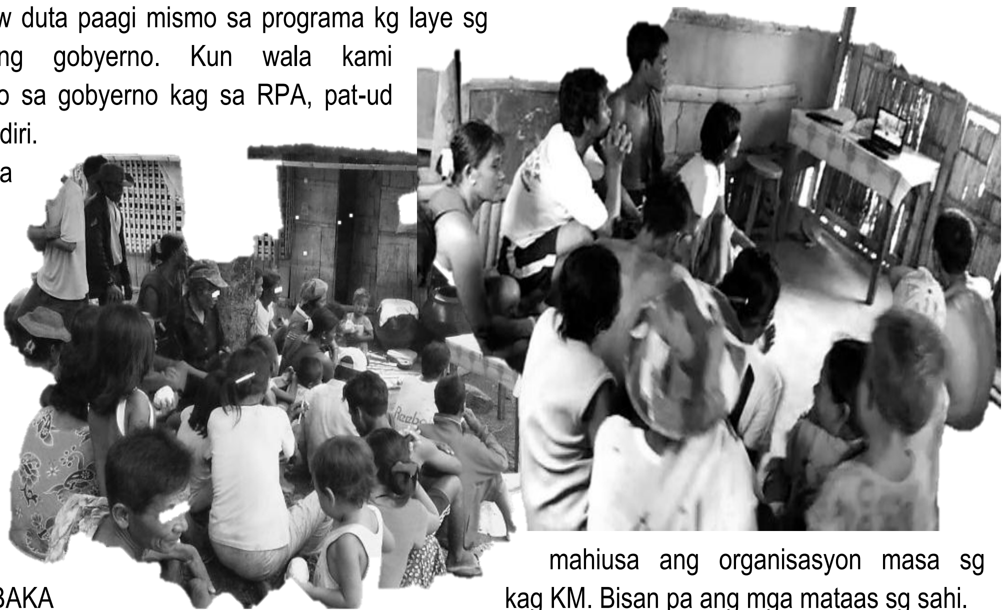
Ka Maita: Bilang mga mamumugon sa kampo kag nagatanom man sg tubo, indi gid maayo ang epekto sini sa amon. Magluwas nga padayon nga nubo ang sweldo nga amon ginabaton, madamu pa gid sa amon ang mahimo mawad-an sg trabaho bangud sa mahimo nga pagconvert sg tanom nga tubo padulong sa iban nga tanom. Bilang pangandam, nagpanugod kami sa pagtanom sg mga utanon sa amon kooperatiba. Kahibalo kami nga mahimo magnubo na gid ang kalamay. Kun kis-a ginakatis pa. Gani ginpakamaayo na namon ang magkambyo sg tanom halin sa tubo pakadto sa makaon nga mga produkto kag subongman, makwartahan. Labi na gid nga nagamahal ang abono sa tubo kag kun kis-a peke pa.

Ka Mylene: Kun may tubig na, base maobra kami sg gamay nga punong para sa tilapia.

AP: Ano sa pagtan-aw ninyo ang kabangdanan ngaa masiling naton nga nagmadinalag-on kamo sa pagpundar sini nga mga proyekto ninyo?

Ka Richard: Una sa tanan, kinahanglan may programa kag plano gid ang Partido para sa pagpangapin sa pangabuhian kag pagpauswag sa produksyon ilabe na gid nga nagalala na gid ang kapigaduhon. Ikaduha, nagalapnag ang

pagpang-agaw duta paagi mismo sa programa kg laye sg reaksyonaryong gobyerno. Kun wala kami nagbato sadto sa gobyerno kag sa RPA, pat-ud wala na kami diri.

Ini nga plano kinahanglan hugot gid nga hiusahan sg katapuan sg Partido para epektibo sini mahiusa ang organisasyon masa sg PKM, MAKIBAKA kag KM. Bisan pa ang mga mataas sg sahi.

Eksperyensya namon, bisan lawig nga panahon nga nabayaan kami sg mga kaupod, pero bangud may programa na kami, ini lang ang serbe namon giya sa amon trabaho diri.

Yabe gid ang maayo nga pagpamuno sg Partido.

Ikaduha, dapat magtaas ang pulitikal nga kamuklatan sg masa nga indi lang sila mahigot sa ekonomiya nga kadalag-an. Yabe gid ang pagtaas sg lebel sg amon orgaisasyon masa. Kay kun indi, base mahulog naman sa korapsyon, pagmansig-masig kag pagkaguba sg grupo katulad sadtong panahon sg paglihis.

May panahon nga tapos namon dagyaw, nagahatag pagtuon ang mga kaupod. Kun kis-a gamit ang lecture kag may ara man nga nagatan-aw kami sg video sa mga pagtuon katulad sg MKKRP, Lupa ay Laya (SMC), AB videos, Buhay Komunista kag iban pa nga mga videos.

Dapat mahangpan sg masa nga indi tanan nga aksyon masa, mahimo magmadinalag-on. May mga panahon nga mahimo maperde kag mag-atras bangud sa karon mas mabaskog pa ang kaaway naton. Importante lang ginatun-an ang aton kaperdehan paagi sa mga napanahon nga pagtasa kg ebalwasyon kag sa madason himuon ini nga ubay sa aton padayon nga hilikuton.

Bangud bag-o pa liwat kami nagpundar sini nga hilikuton, madamu pa kita sg dapat tun-an kag atubangon nga kabudlayan. Indi lang 'ta magkataka kag manalaw. Malawig pa ang away para angkunon naton ang matuod nga reporma sa duta kg pungsodnon nga industriyalisasyon.***AP***

Paghimakas Masa, Nagpaslaw Sa O'Plan Bayanihan Sg AFP Sa Sentral Negros

Sa pihak sg masingki nga operasyon militar sa Sentral Negros, nalunsar sg pumuluyo ang nagkalain-lain nga porma sg paghimakas masa, kontra-pyudal, kontra-pasismo kg kontra-imperyalismo, nga nagresulta indi lang sa ekonomikanhon nga kadalag-an, kungdi lakip na ang politikal nga kadalag-an, nga nagresulta sa pagbaskog kag paglapad sg baseng masa, pagdaku sg Bag-ong Hangaway sg Banwa (BHB) kg pagdamu sg katapuan sg Partido Komunista sg Pilipinas (PKP).

Napamatud-an sg masa, Hukbo kg Partido nga basta hugot ang ila paghiliusa, malab-ot gid ang katuyuan kag handum. Naghatag ini sg kumpyansa sa masa nga basta sila ang nagahugpong, may gahum sila nga indi kaya punggan sg anuman nga bagyo sg pasismong militar.

Pebrero 5-6, 2014. Natigayon ang isa ka Fact Finding Mission (FFM) sa mga Barangay sg Riverside kag Makilignit, Isabela kag Brgy. Amontay, Binalbagan, Negros Occ, agud usisaon ang ginapadangat sg pumuluyo nga mga kalakasan sg tropa sg Phil. Army sa nasambit nga mga barangay.

Lakip sa mga kalakasan sg AFP amo ang ila paglapas sa pila ka probisyon sg Comprehensive Agreement on Respect for Human Rights and International Humanitarian Law o CARHRIHL nga nagalakip sg pagpamahog o pagpaandam sa pumuluyo nga indi magsuporta sa NPA kag legal nga mga organisasyon, pagpanglista sg ila mga ngalan, pagtenir sa mga balay sg pumuluyo nga wala sg pagpahanugot o lubag sa kagustuhan sg pumuluyo kag ang wala sg untat nga operasyon militar. Ini nga mga aksyon sg tropang militar

nagalapas sa kinamatarung sg pumuluyo sa pag-organisa sg ila kaugalingon, kahilwayan sa panghuna-huna kag pagtuluohan, kinamatarung sa pribasiya ilabe na sg ila puluy-an. Nagalapas man ini sa IHL nga nagadumili sa pagpuyo sg tropang militar sa mga populated erya katulad sg mga pamalay ilabe na kun indi gusto sg tagbalay.

Kadungan sa amo nga FFM, gin-edukar sg taga-FFM ang pumuluyo angot sa kaundan sg CARHRIHL, nga may pagtum-ok sa pagpukaw agud ipakig-away sg pumuluyo ang ila kinamatarung ilabe na sa malinong nga pagpangabuhi nga hilway sa anuman nga kakugmat.

Bangud sg pagkabuyagyag sg mga kalakasan sg 11th IB idalum sg 302nd Bgde nga ginapamunuan ni Col. Francisco Patrimonio, naghagan-hagan ang ila combat nga operasyon sa amo nga mga barangay kag nakapadayon na sa pagpanguma ang mga pumuluyo. Nabuyagyag man ang ila psywar nga operasyon idalum sg O'Plan Bayanihan sg US-Aquino nga rehimen.

Ang FFM gin-updan sg grupo sg KARAPATAN-Negros, September 21 Movement, Kilusang Magbubukid ng Pilipinas (KMP) - Negros kag iban pa nga grupo kag sektor nga naghalinsa kasyudaran kag nagasuporta sa paghimakas sg masang mangunguma.

Pebrero 18,2014. Sa pihak sg pagpamahog kg pagpangharass ni Jovannie Lim sa ila mga saop nga mangunguma, ginpursige sg kapin sa 60 ka saop ang pagdayalogo kay Jovanie sa Barangay Tinayunan beach, Guihulngan, Negros Oriental.

Tuyo ni Lim nga pahalinon ang mga saop sa duta nga ila ginatalauma bisan pa padayon sila nagahatag sg bahin sg ila produkto kay Jovannie Lim.

Bangud sg pagpanindugan sg mangunguma nga ipakigbato ang ila kinamatarung sa duta, nagpabilin sila karon nga nagatalauma sa amo nga duta.

Marso 14, 2014. Kapin sa 200 ka pumuluyo sa Brgy. Buenavista, Guihulngan, Negros Oriental ang nagtipon para maglunsar kun tani sg dayalogo sa tropa sg 3rd CMO Battalion kag sa lokal nga gobyerno sg Guihulngan agud ipadangat ang ila reklamo nga palayason ang nagatenir sa baryo nga yunit sg CMO Battalion bangud sg perwisyo nga ginadulot nila sa pumuluyo.

Suno sa pumuluyo, antes nag-abot ang mga militar sa ila lugar, malinong kag masulhay ang ila pagsinalayo. Humalin sg nag-abot sila, naglapnag ang paggamit sg iligal nga druga, panahor, kinawatay, hold-ap kag pagpamatay nga halos wala gid sg kasolbaran.

Apang sa kun ano nga rason, wala nagtambong ang ginpadal-an sg imbitasyon nga tropa militar kg bisan representante na lang sg lokal nga gobyerno sg Guihulngan.

Nagpauli ang mga pumuluyo nga labi nga naakig sa tropa sg militar kag resolbado nga ipadayon ang amo nga dayalogo sa masunod nga panahon.

Mayo 1, 2014. Linibo ka pumuluyo ang nagkomemorar sa ika-128 ka tuig sg International Labor Day, paagi sa pagmartsa sa kadalanan sa Syudad sg Guihulngan. Tuyo sini nga rally-protesta nga ipadangat sa nagapabungol-bungol nga rehimeng US-Aquino ang demanda sg mamumugon nga P125.00 across the board nga pagsaka sg sweldo sg mga mamumugon kag P3,000.00 nga saka sa sweldo sg mga empleyado sg gobyerno .

Ginsinggitan man sg pumuluyo ang ila pagpamatuk sa nagapadayon nga militarisasyon sa kaumhan, wala'y untat nga pagsaka sa presyo sg mga balaklon kg ang padayon nga institusyonalisadong pagpang-agaw sa kadutaan sg mangunguma katulad sg mapangwasak nga pagmina sg mga dumuluong nga korporasyon kg dalagkung komprador burgesya.

Para sa pumuluyo nga nagahimakas, maangkon lamang sg sahing anakbalhas ang ila handum nga makatarungan nga sweldo kg benepisyo kag bastante nga pangabuhian kun mapatuman ang matuod nga reporma sa duta kg pungsodnon nga industriyalisasyon paagi sa paglunsar sg demokratikong rebolusyon sg pumuluyo. ***AP***

REBOLUSYONARYONG MARTIR

Kaupod Gary, Rebolusyonaryong Hangaway

"Bisan ano pa man ang pamaagi sg kamatayon… ang baganihan nagaalagad sa pumuluyo tubtob sa iya katapusan nga ginhawa."

Mga tinaga ini nga naggikan sa isa ka makahulugan nga binalaybay ni Kaupod Jose Maria Sison, bilang pagpasidungog sa dungganon nga mga kaupod nga nabuhi kg napatay nga nagaalagad sa rebolusyonaryong paghimakas.

Isa na diri si Kaupod Gary nga bisan pa sa iya masakiton nga kahimtangan, wala nagsungka sa kaaway kag mas ginpasulabi nga mapatay sa duyan sg rebolusyon…..

SI Kaupod Gary naghalin sa sahing mangunguma nga aktibo na sa rebolusyon halin pa sg dekada 1980. Siya ang natawo kag nagdaku sa isa ka barangay sa Moises Padilla. Kinamagulangan siya sa pito (7) ka mag-utod kg nakaeskwela tubtob sa Grade IV sa burges nga eskwelahan.

Sang pagpanadlong sadtong 1993-1994, liwat naangutan sg mga kaupod ang ila pamilya. Nag-aktibo sila sa liwat ginpundar nga organisasyon masa. Nangin katapu si Ka Gary sa Yunit Milisya (YM) kag sg Sanga sg Partido sa Lokalidad (SPL). Sa ulihi nga bahin sg 1995, nagpatapu si Ka Gary sa Bag-ong Hangaway sg Banwa (BHB). Sang sa Hukbo na siya, aksidente siya nga nahulog sa bakilid kag nalupog gid. Nagpahuway si Ka Gary samtang ginatratar ang iya balatian sa kidney kg ang iya pagkalupog.

Sang naumpawan siya, liwat nga nagbalik si Ka Gary sa Hukbo sadtong 2009. Bangud sg maayo nga aktitud, mahapos ini makaadjust sa mga kaupod. Kag sg tuig 2010, halin sa larangan gerilya sg Sentral Negros, isa si Ka Gary sa gindeploy sa pihak nga larangan. Base sa iya masarangan, wala nagapamalibad si Ka Gary sa mga hilikuton sulod sg Hukbo, ilabe na sa mga teknikalidad. Apesar sg limitasyon sa pagbasa kg pagsulat, maukod siya sa mga pagtuon nga ginalunsar sulod sg yunit.

Sang tuig 2012, gintigayon ni Ka Gary ang integrasyon sa iya pamilya. Apang sg nagapadulong pa lang tani sa iya pamilya, gin-atake ini sg typhoid fever. Gintratar si Ka Gary sg mga kaupod hasta nga ginpahospital. Samtang ginatratar, nagtenir siya sa balay sg masa sa Isabela. Apang nakaengkwentro ang yunit sg BHB nga malapit sa balay nga ginateniran niya. Bangud sg grabe nga kahalitan ang natabo sa tropa sg kaaway nga tuyo tani magraid sa kampo sg BHB, daw mga ido buang ini nga nagpangdakop sg mga masa kag isa kun tani si Ka Gary sa dakpon. Apang sa iya maayo nga pagtuon sa sitwasyon, nakalikaw siya kag sa baylo nakainisyatiba pa nga taguon ang mga backpacks kag pusil sg mga kaupod nga nagkalabilin.

Nag-atras si Ka Gary padulong sa ila balay nga sadto nga panahon may military operasyon man. Agud malikaw sa paglagas sg kaaway kag padayon matratar sa iya sakit ginrescue siya sg mga kaupod kag gindala sa mas safety nga lugar. Hasta nga liwat siya ginpatsek-ap sa doktor. Apang suno sa doctor, tuman na ka lala ang balatian ni Ka Gary kag indi madali bulngon.

Bisan pa sa ini nga deklarasyon sg doktor, padayon nga gintratar sg mga kaupod si Ka Gary. Namilit ang iya pamilya nga sa ila balay na lang magtenir si Ka Gary kag sila na lang ang magtratar bisan pa sa pagpangindi kun tani sg mga kaupod. Sang didto na sa ila balay, ginakadtuan siya sg kaaway para kun tani ipabulong, pero nagpamalibad ini sa pagsungka sa kaaway tubtob na sa iya kamatayon.

Ginpamatud-an ni Ka Gary nga indi rason ang pagbalatian para magpahuway sa pagrebolusyon kag magsungka sa kaaway. Katulad sg isa ka dungganon nga komunista, mas ginpakatam-is niya ang magsakripisyo kag mapatay sa ngalan sg rebolusyon.

Ini si Ka Gary….. ang hipuson apang mabakod kag tampad nga proletaryong rebolusyonaryong hangaway.***AP***

Ka Mona, Pamatan-On Nga Hangaway

Isa si Danny Ligidligid a.k.a Ka Mona o Ka Radja sa nagsabat sa panawagan kag panghangkat sg Partido Komunista sg Pilipinas nga magpatuhaw sg mga pamatan-on para sa masunod nga henerasyon sg magpamuno sa rebolusyon. Kabahin siya sa nagapaseguro sa manunubli sg rebolusyon.

Si Kaupod Mona, subang sa anum (6) ka mag-utod nga puro lalake. Naghalin siya sa sahing imol nga mangunguma. Sa temprano nga edad, nangin responsable si Ka Mona sa ila pagpangabuhi bilang katimbang sg ginikanan sa ila uma kag sa pag-atipan sa iya mga manghod.

Tuig 2008 sg nag-ibwal ang paghimakas sg mangunguma batuk sa pagpang-agaw duta sg pamilya Lacson sa duta nga ginatalauma sg mga mangunguma sg Sityo Bactolon, Brgy. Camindangan, Sipalay City, Negros Occidental. Isa ang pamilya nila Ka Mona nga nag-atubang sa katalagman nga mawad-an sg duta kun indi sila magbato. Nangin aktibo siya sa pagpabuylo sa kahublagan pamatan-on sa baryo paagi sa ila organisasyon nga Kabataang Makabayan (KM) nga upod sa organisasyon sg Pambansang Katipunan ng Magbubukid (PKM) kag ila mga legal nga organisasyon masa, maisog nga nakig-away batuk sa pagpang-agaw duta sg mga Lacson, sg minahan kag bisan sa pagpalayas sa tropa sg 61st IB PA nga nagtenir sa Brgy. Hall sg Camindangan.

Bangud sg pagtaas sg kamuklatan ni Ka Mona bahin sa makasahing paghimakas, ginhakos ni Ka Mona ang armadong paghimakas kag nagpatapu sa Bag-ong Hangaway sg Banwa (BHB) sadtong 2009, tubtob sg siya ang napatay sadtong Mayo 24, 2014, sa Barangay San Antonio, Tanjay City, Negros Oriental sa isa ka engkwentro sa tropa sg 79th IB PA.

SI Ka Mona bilang kaupod, isa ka matutom kag mapisan nga hangaway.

Responsable kag mapinalanggaon siya sa mga kaupod kag sa iya mga manghod. Bukas siya sa mga pagsaway kag handa sa pagtadlong sg iya mga kasaypanan kg kalapasan sa disiplina sg Hukbo kag Partido. Suno sa mga kaupod, si Ka Mona kun sawayon, mahipos lang kag magkadlaw-kadlaw, tanda sg iya pagbaton sa kasawayan. Pero kun para sa iya indi naman husto ang ginapaabot nga pagsaway, nagapamangkot o nagapang-usisa gid siya sg basehan sg pagsaway sa iya. Kag kun mapamatud-an ang kahustuhon sg pagsaway sa iya, siya ang handa man magbaton kag magtadlong.

Nagsakbat sang nagkalain-lain nga responsibilidad si Ka Mona sa sulod sg Hukbo. Nakaagi siya nga nangin Giya Pampulitika sg iskwad, Platoon Finance and Logistics Officer, Assistant Iskwad Lider kg Iskwad Lider. Sa ispesyal nga mga tahas, nagserbe man siya nga intelligence officer sa malip-ot nga panahon kag team lider sa mga semi-legal team nga pulu-panahon ginahaboy sa mga erya nga wala ang platoon sg hukbo.

Bangud napanday sa makasahing banggianay, si Ka Mona tayuyon nga nag-uswag bilang proletaryadong Hangaway sa pihak sg madamu nga mga kabudlayan kg sakripisyo nga gin-agyan.

Si Ka Mona naghalin sa isa ka rebolusyonaryong pamilya humalin pa sg dekada 70 tubtob karon. Pila na ka pagpamahog, pag-intimidar, pagpanghaylo sg kaaway ang ila naagyan, apang wala ini nakabandog sa panindugan nila. Sa baylo, labi ini nga naghangkat sa ila para boluntaryo nga ihatag ang ila mga kabataan para sa rebolusyon.

Mensahe nga ginhatag sg isa ka rebolusyonaryong amay ni Ka Mona, *"Dungog ko bilang amay sang mga kabataan nga boluntaryong naghalad sg ila kabuhi para sa armadong rebolusyon, lamang mahatagan sg mahilwayon nga kabuhi ang pumuluyong pigos kag ginahimuslan. Ang kamatayon sg akon mga anak nga sanday Ka Mona kag Ka Boss, magserbe nga inspirasyon kag sulo nga padayon magaiwag sg rebolusyonaryong dalan tubtob sa kadalag-an! Mabuhay ang mga rebolusyonaryong martir! Mabuhay ang rebolusyon!".* ***AP***

MGA PAHAYAG

Kondenahon Ang Iligal Nga Pagdakop Kay Kaupod Roy Erecre!

Partido Komunista sg Pilipinas – Isla sg Negros

Ginakondenar sg Partido Komunista sg Pilipinas (PKP) ang iligal nga pagdakop kay Kaupod Roy Erecre kag sg iya upod nga si J. Niog didto sa Brgy. Bajada, Davao City sg mga elemento sg Community Investigation and Detection Group (CIDG), Intelligence Staff of the Armed Forces of the Philippines (ISAFP) kag sg Phil. Army idalom sg Eastern Mindanao Command.

Si Kaupod Roy isa ka Visayas Consultant sg National Democratic Front of the Philippines (NDFP) kag nalakip sa ginhatagan sg immunity idalum sg Joint Agreement on Safety and Immunity Guarantee o JASIG nga may pangalan Vide Alguna dira sa hambalanay sa kalinong sa tunga sg GPH kag NDFP. Kilala si Kaupod Roy Erecre sa mga pwersa sg GPh bangud NDFP-Bohol negosyador siya sg negosasyon sa kalinong sadtong 1987 sa tunga sg gobyernong Cory Aquino kag NDFP.

Ang pagdakop sa iya isa ka paglapas sg rehimeng US-Aquino sa JASIG nga ginkasugtan sg duha ka gobyerno sa Pilipinas, ang GPh kg NDFP. Isa ini ka pagtampalas sa kasagrado sg hambalanon sa kalinong!

Parehas man sa pagdakop sa ila kaupod Benito Tiamzon, Wilma Austria kag iban pang mga NDFP consultants, ang pagdakop kay Kaupod Roy Erecre nagapakita lamang sg matuod nga nawong sg ipokrito, pasista kg "war freak" nga rehimeng US-Aquino.

Magluwas sini, ginhimo siya nga incommunicado sulod sa malapit duha ka semana. Sa ini nga higayon, gina-interogar, ginapahug, ginadingutan sg legal counsel kag ginalapas ang iya tawhanon nga kinamatarung.

Dugang pa, gina-subject man si Kaupod Roy sa mga malisyoso kag pagpakalain paagi sa binutig nga mga estorya ni Capt. Alberto Caber, tagpamaba sg East Mincom sg Phil. Army nga siya kuno naga "*island hopping sa mga beaches kag mga hotel"* bisan pa sa medical records nga ila nakuha gikan sa iya nga nagpamatuod nga si Kaupod Roy ang nagapa-tsek ap kag nagpabulong sg iya sakit nga diabetes.

Sila Kaupod Benito Tiamzon, Wilma Austira, Roy Erecre kag iban pang mga NDF consultants, mga tiglawas sg rebolusyonaryong hublag nga nagapakig-away sa interes sg malapad nga masang ginahimuslan kag ginapigos.

Ipakigbato naton ang ila mga kinamatarung bilang mga consultants dira sa hambalanay sa kalinong

sa tunga sg GPh kag NDFP.

Bisan ano nga pagpakalain sa sining mga personahe, ang mas nagalanog amo ang kagarukan sa hanay sg mga burukrata sa gobyerno parehas sg pork barrel scam, sa korapsyon sulod sa AFP kag iban pang ahensya sg reaksyonaryong gobyerno upod sa todo-todong pagpakatuta nila sa imperyalistang Estados Unidos.

Ang "Marching for Peace" sg ProPIDU – O'Plan Bayanihan Engrande nga Pasundayag sg Terorismo Militar sa Central Negros

National Democratic Front of the Phils.-Negros

Ang "Marching for Peace" sg Provincial Peace Integration Development Unit (ProPIDU) – O'Plan Bayanihan sa idalum sg mga pasistang Governor Alfredo Maranon, Jr. kg Col. Jon Aying isa ka engrandeng pagpasundayag sg terorismo militar sa sakop sg 5th District kg Central Negros.

Nagapakita ini sg duha ka mabangis nga dagway sg O'Plan Bayanihan, ang lokal nga dagway sg US-Counter Insurgency Guide. Ang pihak nga nawong nagapakita sg mahumok kag inipokrito nga engrandeng psywar nga operasyon gamit ang *"whole of nation approach"*. Ginapakita ini sa sirkus sg pagpanagtag sg tig-3 ka kilo nga kargado-sg-bulong nga bugas (nga bisan ido daw halos indi magkaon), noodles kg tinapa, konsyerto pangkalingawan kag kun ano pa nga mga pahumot nga aktibidad, nga tanan para kuno sa pagdani sa balatyagon kag huna-huna sg pumuluyo.

Samtang ang pihak nga nawong dagway sg isa ka mabangis nga pasistang militar nga handa maggamit sg pwersa sg armas agud tumanon ang mando sg ila "uhaw-sa-dugo" kag inutil nga amo nga US-Aquino nga rehimen 2.

Ang ila pagpakita sg 800 ka pwersang militar kg mga kagamitan militar panggyera halin sg June 11-26, 2014 nga pagmartsa sa kaumhan kg ginbuylugan sg Civil Military Operation (CMO) – government official orchestrated mobilization sg mga tag-welcome nga katawhan, isa lamang ka introduksyon agud buksan ang ila pag-umpisa sa paglunsar sg mabangis nga mga combat, intelligence kg CMO-psywar operations para wasakon ang mga rebolusyonaryong pwersa kag sugpuon ang mga makatarungan nga paghimakas sg masang mangunguma, tribu-tumandok, mamumugon sa uma, pamatan-on kg iban pa nga sektor.

Agud takpan ang kapalpakan kag kapaslawan sg ProPIDU-O'Plan Bayanihan nga una ginlunsar sa 1st District sa Northern Negros sg 2011-2014 agud sa pagwasak sa larangan gerilya sg NPA, ginseguro nila Maranon, Aying, PNP kag mga ProPIDU agents nga mangin bongga ang ipakita nga suporta halin sa lokal nga opisyales sg gobyerno, mga empleyado sg government agencies kg non-government organizations (NGOs), anti-communist grouplets and individuals, para-military groups kag counter-revolutionary civilian organizations kag mahatagan sg maayo nga coverage sg mass media sa pagpanguna sg bayaran nga psywar agent, Batoy Imbang. Ila ginahinabunan ang nakomiter sg Armed Forces of the Philippines (AFP) nga "war crimes" sg murder, arson, rape, robbery, salvaging, forced evacuation kag mga paglapas sa kinamatarung sg pumuluyo.

Sa pihak sg maduguon nga rekord sg ProPIDU-O'Plan Bayanihan sa ginlunsar nga malawig, mabaskog kg sustenidong operasyon militar kg CMO-related projects, indi sila nagmadinalag-on sa pagwasak sa larangan gerilya, sa baylo nagdaku ang pwersa sg NPA kag naglapad kg nagdaku ang baseng masa sa Northern Negros.

Ang pagsaylo sg pokus sg ProPIDU-O'Plan Bayanihan sa Central Negros amo ang desperadong tikang nila Gov. Maranon kg Col. Aying para itigayon ang ila ginasiling nga "pagpaluntad sg kalinong" sa lugar agud mangin hilway ang mga dalagkung komprador burgesya kg agalon mayduta kg mga dumuluong kapitalistang inbestor para sa ila agribusiness, mining kg eco-tourism interests.

Para sa mga nagahimulos nga sahi daku nga sablag sa ila pag-akumular sg mga pribadong propedad kg superganansya kun magpadayon ang pagluntad sg malapad nga pagpamatuk sg mga masang mangunguma, mamumugon sa uma, tribu-tumandok kag ang pagluntad sg NPA nga nagapanguna sa paglunsar sg armadong paghimakas agud depensahan ang mga anakbalhas sg ila kinamatarung sa kadutaan, kakahuyan, mina kag iban pa nga manggad sa kaumhan para sila mabuhi kag para sa bwasdamlag sg pumuluyo.

Sa Central Negros, nagaluntad ang malapad nga plantation farms sg tubo kag iban pa nga high value crops ni Eduardo "Danding" Cojuangco, Jr. kag iban pa nga dalagkung komprador-agalon mayduta.

Dugay naman ang pagkontrol sg Mosser Foundation sa malapad nga duta sa bukiran sa Himamaylan City tubtob Isabela bilang konsesyoner sg commercial tree reforestation and

logging operation. Inisyal man nga nagaoperate ang PhilMet Mining Corporation (sadto western Mining Corp.) sa bukiran sg border mountains sg Tayasan-Jimalalud, Negros Oriental kag Binalbagan-Himamaylan City, Negros Occ. Napilitan man ang mga mangunguma sa Tayasan, Negros Oriental sa pagsurender sg ila mga duta kag amat-amat na nagalapad ang rubber tree plantation.

Ara man sa proseso ang pagtinguha sg Rain Trust Corp. nga makakuha sg 1,000 o sobra nga ektaryang duta sa bukiran sg Himamaylan City para sa plantasyon sg oil palm kg rubber tree. Nagligad nga tuig, nag-umpisa ang Del Monte Fresh Produce Inc., sa pagtigayon nga makakuha sg 2,000 ektaryang duta sa kaumhan sg La Castellana, Bago City kg La Carlota City, Negros Occ. Indi man magpaulihi ang daku nga komprador agalon-mayduta kg gobernador Maranon sa diin nakalab-ot na sa mga masa ang bahin sg iya plano nga magpatindog sg eco-tourism project kag reporestasyon sa bukiran sg Bi-ao, Binalbagan, Negros Occ.

Militarisasyon kg pasismo sa kaumhan amo ang mabangis nga tikang sg reaksyonaryong rehimen Aquino para ipatuman ang "development" agenda sa pungsod base sa dikta sg imperyalistang EU. Ang pagtenir sg ProPIDU sa Central Negros nagakahulugan sg dugang nga paglala sg mga pag-antus kag sakripisyo sg pumuluyo halin sa kabangis kg pagpaniplang sg AFP kg probinsyal nga gobyernong Maranon.

Ginapanawagan sg NDF-Negros ang pumuluyo nga ipadayon ang paglunsar sg mga paghimakas agud bungkagon kag tapuson ang plano sg rehimen Aquino kag ProPIDU nga gamuhon, agawon kg wasakon ang aton palangabuhian, kabuhi kag bwasdamlag.

I-ehersisyo ang aton kinamatarung sa pag-armas sa kaugalingon kag mag-upod sa armadong rebolusyon sa pagpanguna sg CPP-NPA kg NDFP agud sa pagkumpleto sg demokratikong rebolusyon sg banwa sa pagdugmok sa imperyalismong EU, pyudalismo kg burukrata kapitalismo. ***AP***

Sugarcane Bill kag Sugar Industry Roadmap sg mga Sugar Lords, Pagsolbar lamang sg Ila Makasahi nga Interes

Ang Sugarcane Industry Development Act Bill o House Bill 4633 nga ginfile ni Congressman Alfredo "Albee" Benitez sa Kongreso magserbe lamang sa interes sg mga dalagkung komprador-agalon mayduta nga nagamonopolyo sg malagpad nga kadutaan kg nagahari sa industriya sg kalamay. Wala ini sg tuyo nga salbaron ang mga anakbalhas nga mamumugon sa milling centrals, mamumugon sa uma kag sg mga gagmay nga mangunguma-plantador sg tubo nga dugang pa mag-antus sa

kaimolon kg gutom halin sa impak sg igapatuman nga taripa nga 5%-0% sa 2015, suno sa ginkasugtan sa ASEAN Free Trade Agreement (AFTA).

Ang Congressman nga si Albee Benitez katapu sg pamilya nga dalagku nga komprador burgesya, agalon mayduta kag isa man ka drug and gambling lord, nagaduso sg sini nga hagna base sa desinyo sg 2011-2016 Sugarcane Industry Roadmap nga gindihon sg bloke sg sugarlords nga na-entrench sa mga mataas nga posisyon sg National Federation of Sugar Planters (NFSP), Confed, Philippine Sugar Millers Association (PSMA), Philippine Sugar Traders Association kag Sugar Regulatory Administration (SRA).

Nagahiliusa ang mga sugar lords upod ni Cong. Benitez kag iban pa nila nga representante sa reaksyonaryong Kongreso sa isa ka komprehensibong plano sa pagpataas sa ikasarang sg kompetisyon sg Philippine Sugar batuk sa ginaekspektar nga pagdagsa sg mga barato nga imported nga kalamay diri sa merkado sg Pilipinas kag sa foreign markets. Ila gintumod ang tatlo (3) ka paktor nga dapat himuon para sa pagpataas sg lebel sg sugarcane industry nga amo ang farm productivity, mill efficiency kag product diversification nga mill-based kg agriculture-based products.

Sa plano sg Sugarcane Industry Roadmap, kinahanglan ang mga pondo, laye kag polisiya halin sa reaksyonaryong gobyerno para marealisar ang dalok nga ambisyon sg mga nagahimulos nga sugar lords sa pagtransporma sg single-product industry pakadto sa diversified multi-product sugarcane industry, projected nga magkita sg P100 Bilyon.

Upod sa plano amo ang ginaduso nila Gov. Alfredo Maranon, Jr., ex –Gov. Rafael "Lito" Coscolluela kag SRA Administrador Ma. Regina Martin nga kinahanglan ang pagkonsentrar sg mga 1-10 ektaryang duta nga ginapanag-iyahan sg mga gagmay nga mangunguma-plantador agud himuon nga plantation – size nga 30-50 ektarya nga "***block farming"*** sa idalum sg pagpamahala sg mga dalagkung komprador-agalon mayduta.

Agud malegalisa ang ila maka-demonyo nga pagpang-agaw sg mga duta, gusto nila ideklarar sg reaksyonaryong gobyerno ang "restoration of market" sg mga duta sg CARP beneficiaries para baklon o arenduhan sg mga lokal kg dumuluong nga inbestor para sa produksyon sg high value crops tulad sg rubber tree, palm oil tree, pinya kag saging.

Permi ginahimo nga tapalan sg mga dalagkung komprador-agalon mayduta para masalbar sa ginasiling nga krisis sg industriya sg kalamay amo ang dugang nga pag-ipit sg pagpanghimulos kag pagpamigos sa mga anakbalhas. Ginaipit nila ang mga mamumugon sa mga milling centrals kg mga mamumugon sa uma

sa mga plantasyon sg tubo paagi sa barato nga suhol, wala sg mga benepisyo kg pagbungkag sa mga tunay kag palaban nga trade unions and associations.

Labi pa nga antuson sg mga mangunguma ang gutom kg terorismo militar kun magbuylo na ang implementasyon sg plano sg Sugarcane Industry Roadmap kag hubon Maranon-Coscolluela sg gobyerno probinsyal sa pag-expand sg tanom nga tubo kg high value crops sa 465,000 ektarya sa 2015 kag sobra pa halin sa daan nga 422,384 ektarya.

Ang kadaluk ni Maranon kag iban pa nga dalagkung komprador burgesya – agalon mayduta sa Negros para sa dugang nga pagpalapad sg ila pang-ekonomiya nga interes amo ang nagtulod sa ila para sa ila agresibong pagpang-agaw sg kadutaan sa kaumhan sg Murcia, Sagay, Kabankalan kag sa iban pa nga lugar. Ang ila kadaluk sa paghugakom sg manggad amo ang rason kun ngaa ginbalay sg pasista kg korap nga gobernador kg sg Commanding Officer sg 303rd Bgde., Phil. Army ang ProPIDU-Oplan Bayanihan agud sa pagterorisa sa mga mangunguma, tumandok kg settlers para mahapos maagaw ang ila mga duta kag matamnan sg pang-eksport nga high value crops.

Agud ipakig-away ang aton kinamatarung nga mabuhi, hilway, mainuswagon kg malinong, ginapanawagan sg NDF – Negros ang pumuluyong Negrosanon nga ibagsak ang rehimen US-Aquino kg isulong ang pungsodnon demokratikong rebolusyon batuk sa mga demonyo nga nagaharing imperyalismong EU, pyudalismo kg burukrata kapitalismo. ***AP***

BALITA

Pag-instalar kay Stephen Paduano sg Abang Lingkod,Politikal nga Akomodasyon sg US-Aquino nga Rehimen 2

Gintawag sg National Democratic Front of the Philippines (NDFP) Negros nga isa ka politikal nga akomodasyon sang Rehimeng US-Aquino 2 ang pag-instalar bilang Partylist Representative sg bogus nga Partylist nga Abang Lingkod, kay Stephen Paduano a.k.a. Carapali Lualhati, anay National Commander sg Revolutionary Proletarian Army (RPA).

Suno sa pahayag sg NDF, premyo niya ini sa iya pagpakatuta sa pasistang estado kg sa mahimuslanon nga sahing komprador burgesya-agalon mayduta sa Pilipinas. Siya kag ang iya grupong bandidong RPA nagapatuman sa mga kontra-pumuluyo, kontra-hublag nga programa kg iskema sg reaksyonaryong estado.

Isa ini ka political accommodation sg US-Aquino nga rehimen sa mga partido kg pila ka indibidwal agud ipaseguro ang kontra-pumuluyo, kontra-hublag nga programa sg tutang rehimen kag pagpalig-on sg iya gahum. Bilang mga rebisyunistang traidor, instrumento sila sa pang-idelohiya nga opensiba sg imperyalismo kg burukrata kapitalismo sa Pilipinas. Kabahin sila sg makinarya sa pag-opensiba sg reaksyon agud ipakita kuno abe nga ang sosyalismo kg komunismo isa na ka patay nga adbokasiya, katulad nga ang imperyalistang globalisasyon amo na kuno ang natural nga padulungan sg kalibutan. Nga ang sosyalismo isa ka passé!

Ginabalewala sg reaksyonaryong Commission on Election (COMELEC) kag Korte Suprema ang mga balidong rason kag ebidensya sg petitioners nga nagapakita nga isa ka bogus Partylist, ang Abang Lingkod, nga wala ini sg ginatiglawasan nga marginalized sektor, kundi isa lamang ka creation sg mga dalagkung reaksyonaryong benefactor kg coddlers sg mga bandidong RPA nga sanday Congressman Albee Benitez kg Gov. Alfredo Maranon, Jr. Magluwas sini, nagapabulag-bulag ang COMELEC kag PNP bahin sa mga hinimuan nga pagpamahog sg RPA agud pwersahon ang mga botanteng mangunguma sa kaumhan agud sa pagboto sa ila bandidong lider.

Dugang sg NDFP-Negros, magluwas nga si Paduano direkta nagkomiter sg krimen sg paksyonalismo batuk sa Communist Party of the Philippines (CPP) kg New Peoples' Army (NPA), nagkomiter man siya sg mga felonious acts batuk sa pumuluyo nga gindangop sg pumuluyo sa Rebolusyonaryong Korte sg Pumuluyo batuk sa RPA kag kay Stephen Paduano nga sg nagligad nga mga tinuig, ginpadangat man dira sa Kongreso sa tuyo nga maimbestigahan ang kaso nila kag mahatagan sg hustisya ang mga biktima. Ang mga krimen nila amo ang mga masunod:

a. Si Carapali o Stephen Paduano bilang sadto Commander sining RPA, responsable kag may akawntabilidad sa serye sg pagpamatay sg RPA sa mga lideres sg mangunguma sa Isla sg Negros, katulad nanday, Edwin Bargamento, Pedro Trabahador, Manuel, kag iban pa. Sa Sur sg Negros, ang kontrobersyal nga kaso sg pagpatay kay Judge Henry Arles nagalakip sg mga RPA liders kg myembro nga sanday Marvin Salve, Rustom Poro, Vincent Capunong kag iban pa. Sa Panay, responsable man sila sa pagpamatay kay Romeo Capalla kg ang pinakabag-o si Dionisio Garete, isa ka mangunguma sa Banwa sg Janiuay;

b. Kabahin man sila sg mga ginakangil-aran nga "Death Squad" sg Phil. Army nga ginapatihan responsable sa pag-abduct kay Perseus Geagoni, Felicidad Katalbas, Roberto Marapo, Jr. kg Amir Borris;

c. Magluwas sini nga mga kaso, responsable man si Stephen Paduano kag ang iya grupo bilang mga bayaran nga goons sg mga agalon mayduta katulad nanday Eduardo "Danding" Cojuangco, Jr, Alfredo Maranon, Jr., Ballesteros, Bernard Trebol, Fuentespina kag iban pa, agud pahugon kag pahalinon ang mga mangunguma kg mga farmer beneficiaries sg CARP sa duta nga ila ginatalauma. Kabahin sila sg mabangis nga instrumento sg nagaharing sahi para sa rekonsentrasyon sg duta sa kamot sg pipila ka dalagkung agalon mayduta sa Negros. ***AP***

Malain Kag Kontra-Rebolusyon Nga Mga Elemento Ginsilutan Sg NPA

1. Sityo Malagapas, Brgy Buenavista, Himamaylan City, Negros Occidental

Ginsilutan sg kamatayon sg isa ka yunit sg New People's Army (NPA) idalum sg Leonardo Panaligan Command ang isa ka masupog nga intelligence agent sg Philippine Army kag aktibo sa pagpangtukod sg grupong panatiko nga kontra-hublag, si Bemar Luang, 32 anyos ang edad, may asawa kag nagapuyo sa Sityo Malagapas, Brgy. Buenavista, Himamaylan city, sadtong Abril 1, 2014 sa ila lugar mismo.

Kadungan sa ini nga pagpatay kay Bemar, ginpalayas / gindistyero man sg NPA si Warley Leon, 48 anyos ang edad kag silingan ni Bemar. Si Warley isa lamang sa aktibo nga intelligence asset nga gintukod ni Bemar sa lugar agud magpaniktik sa aktibidad sg mga masa kg sg NPA sa erya.

Si Bemar upod si Warley amo ang responsable sa pagparaid sa kampo sg NPA sa sakop sg Brgy. Tan-awan, Kabankalan City, sadtong Enero 19, 2014. Sang tuig 2013, ila man ginpa-raid ang kampo sg NPA sa amo gihapon nga

barangay. Apang, sa 2 man ka higayon, wala na sg unod ang amo nga mga kampo sg NPA antes pa ginsulod sg composite nga tropa sg 47th kag 11th IBs Phil. Army, Scout Rangers kg Division Reconnaisance Company (DRC).

Nakuha kay Bemar Luang ang isa (1) ka .45 caliber pistol nga may 30 ka bala kag 2 ka magazine sini. Samtang, nakuha naman kay Warley ang isa (1) ka jungle knife kag 1 ka cellphone nga may mga mensahe pa sg pagpasa sg report kay Bemar.

Magluwas sg pagka-intel asset ni Warley, siya ang nagapangtukod man sg grupo sg mga panatiko kg nagapanaka-saka sa mga balay sg masa kg nagapakilala nga NPA.

Bisan pa sg pagpamahog sg utod ni Bemar nga isa ka aktibo nga katapu sg Phil. Army nga butangan sg bomba ang Malagapas bangud damu sg NPA nga nagatuga sg kakugmat sa pumuluyo, daku ang kalipay sg mga pumuluyo sa Sityo Malagapas, ilabe na ang asawa kag mga anak ni Warley, bangud sg paglimpyo sa ila sityo gikan sa mga traidor kag malain nga elemento katulad sg iya bana kag amay sg ila mga anak.

2. *Barangay Tan-awan, Kabankalan City, Negros Occidental*

Isa ka katapu sg ginakangil-aran nga Civilian Armed Forces Geographical Unit (CAFGU) nga si Amay Arante nga may krimen nga mga pagpanghold-up, panulis, drug pusher kag murder ang ginsilutan man sg kamatayon sg NPA idalum sg Leonardo Panaligan Command, matapos ini gindesisyunan sg Rebolusyonaryong Korte sa Larangan kag gin-aprubahan sg Korte sa Rehiyon.

Si Amay Arante, soltero, 35 anyos ang edad kag nagapuyo sa Sityo Canlente, Brgy. Buenavista, Himamaylan City (diri nahamtang ang detachment sg 12th IB PA), ginsilutan sadtong Abril 12, 2014, samtang nagalagaw sa tion sg Fiesta sa Brgy. Tan-awan.

Nakumpiska sa iya ang isa ka jungle knife.

Ginsilutan sg kamatayon si Amay Arante indi bangud siya isa ka CAFGU, kungdi bangud pa sg iya mga krimen batuk sa pumuluyo nga protektado sg iya pagka-CAFGU. Makahuluya man nga gina-inakop pa siya sg Phil. Army apesar sg iya mga krimen nga: *a. paghold-up / panulis kag pagpatay sa mag-asawa nga taga-Aguisan nga nagabulante sg isda sa merkado sg Saise, Brgy. Tan-awan, Kabankalan City; b. pagpangawat sg mga kasapatan sg pumuluyo nga ginaproteksyunan naman sg detachment; c. serye sg pagpanghold-up sa lugar; kag d. drug pushing sg marijuana kg shabu nga kakunsabo si Boboy Palata nga isa ka Brgy. Tanod sa Brgy. Tan-awan.*

Malipayon nga nagpasalamat sa NPA ang mga pumuluyo sa lugar kg katambi nga barangay, ilabe na ang mga biktima ni Amay. Para sa ila nahatagan gid man sg hustisya ang madugay na nila nga ginareklamo, nga ginabalewala lang sg mersenaryong tropa sg AFP kg PNP.

3. *Sityo Bonsad, Brgy. Tan-awan, Kabankalan City*

Base sa desisyon sg Rebolusyonaryong Korte sg Pumuluyo sa erya ginpatuman sg NPA ang pagpalayas / distyero kay Mukol de la Cruz, may asawa kag kabataan nga nagapuyo sa Sityo Bonsad, Brgy. Tan-awan, Kabankalan City, sadtong Abril 1, 2014.

Ang desisyon sa pagpalayas nakabase sa mga masunod nga krimen ni Mukol: *a.aktibo nga pagpaniktik sa hulag sg masa kg NPA kag nagareport sa 47th IB PA kag PNP Kabankalan; b. isa sa mga inpormante sg Phil. Army nga nagpareyd sa kampo sg NPA sadtong Enero 19, 2014; c. pilit nga nagpasurender kay Neknek Gador; d. pagparaid sa balay kag pagpadakop kay Benny Catipan, upod ang PNP Kabankalan kag ang Brgy. Tanod nga si Boboy Palata nga wala sg nagakaigo nga Search Warrant kag Warrant of Arrest; kag e. pagpamahog sa pumuluyo nga isugid sa Army kun magsuporta sa NPA.*

Nalipay ang pumuluyo sa paglayas ni Mukol, bangud para sa ila, kun padayon siya magpuyo sa lugar, wala sg katawhayan ang ila pensar kg balatyagon bangud sg kakugmat kun sin-o naman ang idason niya padakop sa mga berdugong militar kg pulisya. ***AP***

NPA Sa Norte Naengkwentro Ang Tropa Sg 62nd IB

Isa ka engkwentro ang natabo sa tunga sg yunit sg New People's Army (NPA) idalum sg Roselyn Pelle Command, Northern Front kag tropa sg 62nd IB PA sa Barangay Macasilao, Calatrava sadtong Hunyo 10, 2014.

Hunyo 8, 2014, ginpatuman sg isa ka separado nga yunit sg NPA ang pagsunog sa kagamitan sg Lopez Sugar Central sa ila transloading sa Brgy. Mabini, Escalante City.

Sa ining 2 ka hitabo, wala sg bisan isa ka kaswalti ang NPA kag madasig lang nga nakagwa sa kubkob sg nagapalibot nga nagaoperasyon nga tropa sg militar.

Ginhimutig sg amo nga mga hitabo ang kabutigan sg AFP sa pagnyutralisa o pagpahina sg larangan gerilya sa Norte sg Negros. Liwat napamatud-an sg masa nga buhi ang armadong paghimakas sa larangan. ***AP***

Youth Conference Sa Central Negros Mabinunghahon

Mabinungahon ang natigayon nga Youth Conference sa Central Negros sadtong Mayo 30 tubtob Hunyo 1, 2014, nga ginpangunahan sg Youth for Peace and Environmental Concern (YPEC).

Ang amo nga Komperensya gintambungan sg 40 ka mga delegado nga in-school kag out-of-school nga mga pamatan-on nga naghalin sa Isabela, La Castellana, Pontevedra, Magallon kg La Carlota.

Sa ini nga Komperensya, nagreport sg obhetibong sitwasyon lakip na ang mga problema nga ginaatubang sg mga pamatan-on, ang mga delegado sa tagsa nila ka erya nga ginhalinan.

Sa kabilugan, nakita nga lakip sa nagaduging nga problema sg pamatan-on amo ang kulang o kawala'y oportunidad sa barato o libre nga edukasyon, kawala'y trabaho, druga kg kriminalidad. Kag ang problema sg ila sahi nga ginhalinan nga amo ang kawala'y dutang pangabuhian kg institusyonalisadong pagpang-agaw duta (sg reaksyonaryong gobyerno).

Nagtuon man ang mga delegado sg Youth Situationer, Comprehensive Agreement on Respect for Human Rights and International Humanitarian Law (CARHRIHL) kg Situationer sg Central Negros sa pagsulod sg mga Multinational Corporations katulad sg Dole Phils., Del Monte, Biomass kg Bio-Fuel Plants. Lakip sa gintalakay amo ang mga epekto sini sa pangabuhian kg kabuhi sg pumuluyo, ikaayong-lawas kg palibot, kag ang mahimo nga plano sa paghulag agud mabuyagyag, mapamatukan kag mapunggan ini nga mga kahalitan sa pumuluyo.

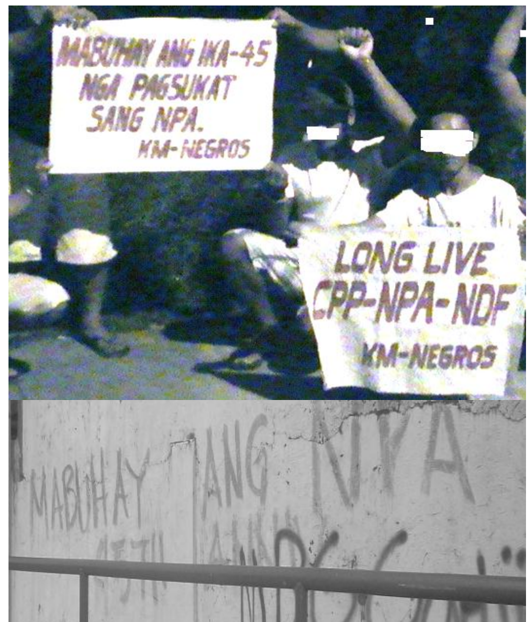
Paagi sa mga workshop kag kultural nga palagwaon, drama kg interpretative dance, ila dugang ginhatagan kabuhi ini nga sitwasyon, nga ginhatagan tum-ok ang panghangkat sa solusyon sa ini nga mga problema.

Sa katapusan nga bahin, ginhiwat ang district-wide nga Asembleya sg YPEC kg nagpili sg mga bag-o nga opisyales.

Nagpauli ang mga delegado sa Komperensya nga puno sg determinasyon kag entusyasmo nga pukawon, organisahon kag pahulagon ang kasubong nila nga mga pamatan-on para paslawon ang kontra-pumuluyo nga mga proyekto sg reaksyonaryong gobyerno kag lab-uton ang handum sg mga pamatan-on nga maangkon ang ila mga kinamatarung sa husto nga edukasyon kg trabaho o pangabuhian. ***AP***

Operation Pinta sa ika-45 nga Anibersaryo sg NPA

Natigayon sg grupo sg Kabataang Makabayan (KM) sa isa ka Syudad sa Sentral Negros Occidental ang operation pinta kag pagbitay sg mga streamers sa pagsaulog sa ika-45 nga Anibersaryo sg Bag-ong Hangaway sg Banwa sadtong Marso 29, 2014. Apesar sg hugot nga pagbantay sg tropa sg Armed Forces of the Philippines (AFP) kag Philippine National Police (PNP), hilway nga nalumpawasan sg mga pamatan-on ang amo nga pagbantay kag madinalag-on nga napintahan ang mga pader sg Syudad sg mga nagapula nga letra nga "MABUHAY ANG 45th NGA ANIBERSARYO SG NPA!", LONG LIVE NPA 45th ANNIVERSARY!"

Magluwas sg mga nakapinta sa mga pader, ginpangsab-itan man sg streamers nga may kasubong nga mga mensahe ang mga dalan sa amo nga Syudad lakip na ang atubang sg Police Station. Sa kakibot sg mga Police sa nasaksihan nila sg pagkaaga, dali-dali nga ginpangkakas nila ang mga nakasab-it nga mga streamers.

Kadungan sini, nanagtag man sg mga leaflets sa ika-45 nga Anibersaryo sg NPA ang isa pa gid ka tim sg mga pamatan-on sg gab-i sg Marso 29, nga malipayon naman ginbasa sg mga nakabaton sg leaflets. ***AP***